

2021 YILI SERACILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ FİNANSMAN DESTEK PROGRAMI (SERADES) BAŞVURU REHBERİ

Referans No: TR63-21-SERADES
Gerçek Kişiler, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ'ler)

Programın İlan Tarihi

12 Nisan 2021

Son Başvuru Tarihi

07 Temmuz 2021 Saat 23:59

Taahhütname İçin Son E-imza/Teslim Tarihi

14 Temmuz 2021 Saat 17:00

T.C.
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı (SERADES)

2021 Yılı Finansman Desteği Programı Başvuru Rehberi

Referans No: TR63-21-SERADES

Gerçek Kişiler
Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ'ler)

Program İlan Tarihi	: 12 Nisan 2021
Son Başvuru Tarihi	: 07 Temmuz 2021 Saat 23.59
Taahhütname için Son E-İmza / Teslim Tarihi	: 14 Temmuz 2021 Saat 17.00

İçindekiler

Tablolar	2
Program Künyesi	3
Tanımlar	4
Başlarken	8
2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı	
1. 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı	10
1.1. Giriş	11
1.2. Temel Göstergeler ile Seracılığın Mevcut Durumu	12
1.3. Programın Gerekçesi	16
1.4. Programın Amacı ve Öncelikleri	18
1.5. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	19
1.6. Programın Mantıksal Çerçevesi	19
Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci	
2. Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci	22
2.1 Uygunluk Kriterleri	23
2.1.1 Başvuru Sahibinin Uygunluğu	23
2.1.2 Projelerin Uygunluğu (Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler)	27
2.1.3 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	31
2.1.3.1 Uygun Maliyetler	32
2.1.3.2 Uygun Olmayanlar Maliyetler	33
2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	34
2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	34
2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacak?	40
2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	43
2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	43
Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması	
2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	45
2.3.1 Ön İnceleme	45
2.3.2 Teknik ve Mali Değerlendirme	49
2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	51
2.4.1 Bildirimin İçeriği	51
2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi	52
Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile Sözleşme İmzalanması ve Proje Uygulama Koşulları	
2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	54
2.5.1 Kesin Destek Tutarı	54
2.5.2 Hedeflerin Gerçekleştirilememesi	54
2.5.3 Sözleşmenin Değiştirilmesi	55
2.5.4 Raporlar	55
2.5.5 Ödemeler	56
2.5.6 Projeye Ait Kayıtlar	56
2.5.7 Denetim	56
2.5.8 Tanıtım ve Görünürlük	56
2.5.9 Satın Alma İşlemleri	56
2.5.10 Proje ile Sağlanan Tesis ve Ekipmanların Mülkiyeti	56
Ekler	
EK A - Başvurumu KAYS üzerinden nasıl yapacağım?	58
EK B - Proje Düzeyi Performans Göstergeleri	62
EK C - Başvuru Esnasında Sunulacak Belgeler	63
EK D - İştirakçi Beyannamesi	67
EK E - Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname	68
EK F - İşletme Mevcut Durum Beyannamesi	69
EK G- Sera Proje Beyannamesi	70
EK G - Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname	71

Tablolar

Tablo 1. İllere Göre Sera Üretimi (Ton) Dağılımı	14
Tablo 2. 2019 Yılı TR63 Bölgesi İlleri Seracılık Alanları (Dekar) ve Niteliklerine Göre Dağılımı	15
Tablo 3. Türkiye ve TR63 Bölgesi'nde 2019 Yılı Örtü Altı Sebze ve Meyve Üretimi (Ton)	15
Tablo 4. Programın Mantıksal Çerçevesi	19
Tablo 5. Ön İnceleme Evrak Kontrol Listesi	46
Tablo 6. Ön İnceleme Uygunluk Kontrolü Listesi	48
Tablo 7. Değerlendirme Tablosu	49
Tablo 8. Proje Düzeyi Performans Göstergeleri	62
Tablo 9. Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler	63
Tablo 10. Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler	65

Şekiller

Şekil 1. Türkiye'de Niteliklerine Göre Örtü Altı Tarım Alanları (1995-2019)	14
---	----

Program Künyesi

2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı (SERADES) Künyesi	
Programın Amacı	TR63 Bölgesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanması
Programın Öncelikleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sera kurulumuna yönelik yeni yatırımların desteklenmesi 2. Mevcut seralarda modernizasyon yatırımlarının desteklenmesi 3. Seralarda elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanmasına yönelik yatırımların desteklenmesi
Programın Toplam Bütçesi	7.500.000 TL
Kullanılabilecek Kredi Tutarı (Proje Bütçesi)	Asgari 100.000 TL Azami 1.000.000 TL
Kredi Vadesi	36 Ay
Finansman Desteği Oranı	%100 (Tamamı)
Proje Uygulama Süresi	Azami 12 Ay
Başvuru Yapılabilecek Proje Sayısı	1 adet
Destek Alınabilecek Proje Sayısı	1 adet
Proje Uygulama Yeri	Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri (Proje tamamlandığında bütünleşik sera büyüklüğü en az 3 dekar ve üzerinde olmalıdır.)
Uygun Başvuru Sahipleri	Seracılık alanında faaliyet gösteren ya da gösterecek olan, Çiftçi Kayıt veya Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne kayıtlı; Gerçek Kişiler KOBİ'ler
İlan Tarihi	12 Nisan 2021
Başvurular İçin Son Başvuru Tarihi ve Saati	07 Temmuz 2021 Saat 23.59
Taahhütname için Son E-İmza / Teslim Tarihi ve Saati ¹	14 Temmuz 2021 Saat 17.00
Sonuçların Açıklanması İçin Öngörülen Zaman	Ağustos 2021

¹ Her başvuru KAYS üzerinden üretilen Taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.

Tanımlar²

Ajans

Sözleşme Makamı olarak, Programın tanıtımı, yönetimi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ve denetiminden sorumlu olan T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nı (DOĞAKA),

Ara Rapor

Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, "Proje Uygulama Rehberi'nde" belirtilen usul ve esaslara uygun olarak Yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan raporu,

Aracı Kurum

Başvurusu uygun bulunan işletmelere kredi Tahsisi yapacak olan Vakıf Katılım Antakya, Kahramanmaraş ve Osmaniye Şubeleri'ni,

Ayni Katkı

Başvuru Sahibinden veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından yapılacak arazi, mal, malzeme, iş gücü, makine ve ekipman katkısını,

Banka Hesabı / Proje Hesabı

Yararlanıcı tarafından projeye özel olarak açılan ve desteğe konu proje harcamalar ile kredi geri ödemesi ile ilgili iş ve işlemlerin gerçekleştirileceği banka hesabını,

Başvuru Sahibi

Mevcut mali destek programı ya da programları kapsamında Ajanstan destek almak için müracaatta bulunan/bulunabilecek gerçek ve tüzel kişileri (işletme/ firma/ticari unvana haiz gerçek kişi),

Bölge Planı

Mülga Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanarak Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanan TR63 Bölge Planı 2014-2023 metni,

Çiftçi Kayıt Sistemi

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı, çiftçilerin buraya istenen belgeleri beyan ettikten sonra kayıt oldukları sistemi,

Destek Programı

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı'nı,

Faaliyet

Süresi, kapsamı ve bütçesi sınırlı, kısa ve basit şekilde düzenlenmiş nitelikli işleri,

Finansman Desteği

Finansman Desteği Programı çerçevesinde, Yararlanıcılar tarafından ilgili Aracı Kurumdan kullanılacak krediye ilişkin kar payı giderlerinin karşılanmasını,

---

² "Tanımlar" kısmı bu rehberin bir parçası olup, kavramlar ile ilgili olarak buradan yararlanabilirsiniz.

Fesih

Yapılan sözleşmenin sonlandırılması, kaldırılması, geçersiz kılınmasını,

Görünürlük

Projenin yürütülmesi süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan mali destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunun görünür kılınması amacıyla Proje Yürütücüsü tarafından alınan ve projenin tanıtımına yönelik tedbirleri,

Hesap Özeti

Vergi Usul Kanunu'nun 196. maddesine göre işletme hesabı esasına göre defter tutanlar için, her hesap döneminin sonunda çıkartılan, İşletme Defterinin son sayfasına yazılan gider ve gelir olmak üzere iki kısımdan oluşan özet,

İşletme

Bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup ekonomik faaliyette bulunan birimleri ve girişimleri,

İşletme Defteri

Türk Ticaret Kanunu'nun 66/3 maddesine göre ikinci sınıf tacirlerin ekonomik faaliyetlerini izledikleri ve muhasebede basit usule göre yani tek taraflı kayıt sistemine göre tutulan defteri,

İzleme

Ajansın desteklediği program, proje ve faaliyetlerin öngörülen amaç ve hedeflere ulaşması amacıyla, düzenli ve sürekli olarak veri toplanması, uygulamaya ilişkin risklerin önceden tespit edilerek düzeltici ve önleyici tedbirlerin alınması, uygulama performansının takip edilmesi ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesine imkân verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyetleri,

KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi)

Teklif Çağrısı kapsamında proje başvurularının elektronik ortamda alınması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve raporlanması gibi süreçlerin tamamını kapsayan bilgi sistemini (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/>),

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler)

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik uyarınca tanımlanmış ekonomik birim ya da girişimleri,

- **Mikro İşletme:** 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 3 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler,
- **Küçük İşletme:** 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 25 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler,
- **Orta Büyüklükteki İşletme:** 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 125 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler,

KOBİ tanımına ilişkin aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır;

- **Sınıf Değiştirme ve Vafsin Kaybı:** Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden 2 hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder. Hesapların kapanış

tarihindeki veriler esas alınarak sınıf değiştirme veya KOBİ vasfını kaybetme tarihleri, verilerin temini süresine bağlı olarak destek sağlayan kuruluşlar tarafından farklı belirlenebilir.

- **Kamu Kontrolündeki İşletmeler:** Bir işletmenin, sermayesinin veya oy haklarının %25 veya fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak müştereken veya tek başına, ("Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmeliğin" 9. maddenin 2. ve 3. fıkralarında sayılan yatırımcılar dışında) bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşu ile bu niteliği haiz olan kurum ve kuruluşların kontrolünde olması halinde, bu işletme KOBİ sayılmaz.

Kredi Uygunluk Belgesi

Başvuru Sahibinin Kredibilitesini gösteren ve Aracı Kurumdan alınan belgeyi,

Leasing (Finansal Kiralama)

Bir yatırım malının mülkiyeti leasing şirketinde kalarak belirlenen kiralara karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve sözleşmede belirtilen sözleşme süresi sonunda mülkiyetinin kiracıya geçmesini sağlayan finansman yöntemini,

Marka

Bir işletmenin mal veya hizmetlerini bir başka işletmenin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla kişi adları dâhil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri,

Menfaat İlişkisi

Mali destek programı kapsamında projenin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, Proje Yürütücülerine ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durumu,

Muacceliyet

Vadenin dolması ya da gerekli şartların gerçekleşmesi gibi sebeplerle, borcun borçludan istenebilir hale gelmesini,

Nihai Rapor

"Proje Uygulama Rehberi'nde" öngörülen usul ve esaslara uygun olarak Yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan raporu,

Örtüaltı Kayıt Sistemi (ÖKS)

Örtüaltı tarımsal faaliyet yapan gerçek ve tüzel kişilerin, özlük ve örtüaltı tarımsal faaliyetlerine ilişkin bilgilerinin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, güncellenebildiği, kontrol edilebildiği, raporlanabildiği, izlenebildiği, Bakanlık ve diğer kurumların sistemleri ile bilgi alışverişinin sağlanabildiği, örtüaltı üretime yönelik tarımsal desteklemelerin uygulanabildiği, çeşitli ve değişik sorgulamaların yapılabilirdiği tarımsal veri tabanını,

Proje

Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü,

Proje Yürütücüsü

Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek ve tüzel kişileri,

Rekabetçilik

Bir ürünün veya hizmetin piyasadaki alternatifleri karşısında tercih edilmesini sürdürülebilir biçimde sağlayabilme yeteneğini,

Sera

İklimе bağli çevre koşullarının kısmen ya da tamamen denetlenerek, içerisinde kültür bitkileri ile bunların tohum, fide ve fidanlarının ekonomik olarak üretilmesi, yetiştirilmesi, sergilenmesi ve korunmasını olanaklı kılan, uygun bir bitki gelişimi için ideal koşulları yaratmayı ve yıl boyunca üretim yapmayı amaçlayan, üzeri ışıık geçirebilen bir malzeme ile kaplı, içinde hareket edilebilen yüksek sistemli örtüaltı ünitelerini,

Sözleşme

Ajans ile Yararlanıcı arasında ve Yararlanıcı ile Aracı Kurum arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlölüklerini ve bu yükümlölüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri,

Taahhütname

Proje başvurusu elektronik olarak tamamlandığında, KAYS üzerinden oluşturulup E-İmza ile imzalanan ya da ıslak İmzalı olarak Ajansa teslim edilen belgeyi,

Temerrüt

Borçlunun borcunu ya da yükümlölüğünü zamanında ve usulüne göre yerine getirmemesini,

TR63 Düzey 2 Bölgesi

Kalkınmışlık düzeyi, sosyo-ekonomik göstergeler ve coğrafi konum temel alarak oluşturulan, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın faaliyet gösterdiği Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan istatistiki bölge sınıfını,

Yatırım Kredisi

2021 Yılı Turizmin Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı kapsamında Ajans tarafından belirlenen koşulları sağlayan Yararlanıcılara Aracı Kurum ve Ajans tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde kullanılabilecek finansmanı,

Yerli Malı Belgesi

Sanayi Sicil Raporları ve Kapasite Raporları göz önünde bulundurularak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağli Oda ve Borsalar tarafından yerli üreticilere verilen ve ilgili ürünün yerli malı olduğunu gösteren belgeyi,

Usulsüzlük

Proje uygulaması sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bunu tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları,

ifade eder.

Başlarken

Projenizin hazırlanması ve sunulmasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi yararınıza olacaktır.

- Bu destek programı, *seracılık alanında yatırımı olan ya da sıfırdan yatırım yapacak, ÇKS ya da ÖKS kaydı olan gerçek kişilere, KOBİ'lere* yöneliktir.
- Seracılık programına ilk kez başvuru yapacak başvuru sahiplerine değerlendirilmede öncelik verilecektir.
- *Gerçek kişilerin* proje başvurularının destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurmaları gerekmektedir. Bu hususu yerine getirmeyen Başvuru Sahipleri Ajans tarafından desteklenmeyecektir.
- Bir Başvuru Sahibi 2021 Yılı Finansman Desteği Programlarından (*SERADES, TUDES*) istediğine başvuru yapabilir. Ancak en fazla 1 projesi için destek alabilir. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin kendilerine en uygun programı seçmeleri ve buna göre başvurularını sunmaları gerekmektedir. Başvuru Sahibi her iki programa da başvuru yapmış ve her iki program kapsamında da birer projesi başarılı ise, *TUDES* programı kapsamında yapmış olduğu proje başvurusu desteklenecektir.
- *Başvuru konunuzun;* programın amacı, öncelikleri veya örnek konular başlıklarından en az birisi kapsamında olduğundan emin olunuz.
- “Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu” başlığı altında yer alan Başvuru Sahibinin sahip olması gereken nitelikleri ve kesinlikle içinde bulunmaması gereken halleri dikkatlice okuyunuz.
- Aracı kurumdan alınacak *Kredi Uygunluk Belgesi* ile başvuru dosyasında sunulan bütçe ve proforma faturalarda yer alan tutarların uyumlu olduğundan emin olunuz. (Başvuru Sahibinin kredibilitésinin sunulan proforma fatura ve bütçe tutarına eşit ya da büyük olması gerekmektedir.)
- Başvuru konunuzun; TKDK destekleri, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar ile sağlanan destekler, Tarım ve Orman Bakanlığı destekleri ve diğer ulusal ve uluslararası destek programları tarafından desteklenip desteklenmediğini kontrol etmeniz gerekmektedir. Rehber içerisindeki notlarda ve Ajansın internet sitesindeki ek belgelerde (Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname) belirtilen destek yasaklarını göz önünde bulundurunuz. Aynı yatırım kalemleri için birden fazla fon kaynağından destek alamayacağınızı unutmayınız.
- Projenizi Rehber alt başlıklarında ve program künyesinde belirtilen limitler dâhilinde (Finansman Desteği verilecek Asgari-Azami Kredi Limitleri, Proje Uygulama Süresi vb.) hazırlayınız.
- Proje başvuruları *KAYS* (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/>) üzerinden alınacaktır. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin internet üzerinden sisteme kayıt olmaları ve projelerini KAYS üzerinden hazırlamaları gerekmektedir.
- Proje başvurusunda belirtilen tüm maliyet kalemleri için *Teknik Şartname/Şartnameler* ve her bir Teknik Şartname için *en az 1 adet Proforma Fatura* sunulması gerektiğini göz önünde bulundurunuz.

- Bu program kapsamında Ajans destekleri **KDV dâhil tutarlar** üzerinden olacaktır. KAYS üzerinden bütçeyi hazırlarken KDV dâhil tutarları yazmayı ve hazırlayacağınız Proforma Faturaları KDV dâhil almayı unutmayınız.
- Başvuru belgelerinize, “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” başlığında yer alan dokümanları ekleyiniz (Destekleyici Belgelerin tam ve doğru sunulması değerlendirme aşamasında Başvuru Sahibinin lehine olacaktır.).
- Başvuruların rehberde belirtilen son başvuru tarih ve saatine kadar sistem üzerinden tamamlanması başvurunun tamamlandığı anlamına gelmemektedir. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen **Taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır**.
- Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilmelidir. Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir.
- Projelerin değerlendirme sürecinde; toplam bütçesinin % 75 ve daha fazlası Yerli Malı Belgesine sahip ürünlerden oluşan başvurulara ilave 5 puan verilecektir. İlave puanın verilebilmesi için bu ürünlerin Yerli Malı Belgesi ile belgelendirilmesi gerekmektedir.
- Projenin uygulanması için ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans vs. belgelerin sözleşme öncesinde hazırlanması gerekmektedir.
- Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı’nın proje hazırlama ve uygulama konusunda danışmanlık hizmeti sağlayan firma ve kişilerle bir bağı yoktur. Bu konuda Ajans ile bağına referans gösteren kişi ve firmalara itibar etmeyiniz.
- Bu destek programı, zorunlu hallerde Ajans tarafından desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal edilebilir. Bu durumda Ajanstan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.
- Program rehberindeki renklendirme şu konu dağılımına göre yapılmıştır;

Programın Gerekçesi ve Tanıtımı

Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci

Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile Sözleşme İmzalanması ve Proje Uygulama Koşulları

2021 Yılı
Seracılığın Geliştirilmesi
Finansman Desteği Programı
(SERADES)

1.1 Giriş

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, 25 Temmuz 2009 tarih ve 27299 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Ajansın faaliyet bölgesi TR63 Düzey 2 Bölgesi olup Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerini kapsamaktadır

Ajansımız Bölgede uygulayacağı mali ve teknik destek programlarıyla kişi, kurum ve kuruluşların eş finansmana dayalı Ortak proje üretme kültürü ve yeteneği geliştirmeye devam etmektedir. Bu sayede, farklı tarafların mevcut kaynaklarını öncelikli projelerde yoğunlaştırması ve bu projeleri kısa sürede hayata geçirebilmelerinin sağlanması hedeflenmektedir.

DOĞAKA’nın, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 184. maddesinde belirtilen ve “Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” olarak belirlenen temel görev ve sorumlulukları doğrultusunda; Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan faaliyet alanında bu temel görevi icra etmek üzere TR63 Bölge Planı 2014-2023 metni tamamlanmıştır. Söz konusu plan, sırasıyla mülga Kalkınma Bakanlığı’nın ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu’nun uygun görüş ve onaylarının ardından yürürlüğe girmiştir.

“Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge”

vizyonu ve bu vizyona ulaşmak için ulusal ve uluslararası hedeflerin dikkate alındığı TR63 Bölge Planı (2014-2023)

- Enerji üretim kapasitesinin artırılması,
- Sanayide rekabet gücünün geliştirilmesi,
- Tarımda yapısal dönüşümün sağlanması ve kırsal kalkınma,
- Lojistik sektörünün geliştirilmesi,
- Turizm potansiyelinin ekonomiye kazandırılması,
- Kentsel altyapının iyileştirilmesi,
- Sosyal altyapının iyileştirilmesi

gelişme eksenlerinden oluşmaktadır.

Uygulanacak destek programları için de temel referans kaynağı olan Bölge Planı metninde, Temel Gelişme Eksenlerinin Ortak paydası olarak “Beşeri Sermaye, Üniversiteler ve Mesleki Eğitim”, “AR-GE ve Yenilikçilik” ve “Altyapı” Yatay Gelişme Eksenleri belirlenmiş olup, söz konusu alanlar Temel Gelişme Eksenlerinin özellikle sorunlarına ve ihtiyaçlarına tedbir almak üzere oluşturulmuştur. Yukarıda yer alan tüm gelişme eksenlerinin odağında ise ekonomik ve sosyal kalkınmayı sağlayarak TR63 Bölgesi’ni yaşam kalitesi yüksek bölgeler arasında yer almasını; bu sayede ülkemizi refaha ulaştırmış toplumlar arasına girmesini sağlama hedefi bulunmaktadır.

1.2 Temel Göstergeler ile Seracılığın Mevcut Durumu

Sebze, meyve ve çiçek gibi kültür bitkilerinin normal açıkta yetiştirme mevsimlerinin dışında, ekolojik faktörlerin kontrolü sayesinde yetiştirilmelerine imkan sağlayan yapay yetiştirme mekânlarına “sera”; seralarda yapılan bitkisel üretime ise “seracılık” veya örtüaltı yetiştiriciliği adı verilmektedir. Örtüaltı yetiştiriciliği, genel olarak yaş meyve sebze üretimi genel kategorisinin bir alt dalı olarak ele alınmaktadır. Ürün yetiştirmedeki olumsuzlukları ortadan kaldırmak veya minimum zararlar üretimi sürdürülebilir kılmak için çeşitli yöntemlere başvurulmaktadır. Ürünleri seralarda yetiştirme bunlardan bir tanesidir. Kavramsal olarak seracılık, “sera işletmeciliği” veya “sera yetiştiriciliği” ile “örtüaltı ürün yetiştiriciliği” aynı anlamda kullanılmaktadır.

Hızla artan dünya nüfusuna paralel olarak, gıda maddelerine olan talep de her geçen gün artış göstermektedir. İnsanlar çoğu zaman sebze ve meyveleri mevsimi dışında da tüketmek istemektedirler. Bu artan gıda talebinin karşılanması ve mevsimi dışında sebze ve meyve talebinin karşılanabilmesi için, birim alandan yüksek verimin alındığı seracılık, tüm dünyada her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Seracılık tarımda çeşitliliği, istihdamı ve tarımsal nüfusu artırması yönleriyle de ekonomiye katkısı büyük olmaktadır.

Son yıllarda tarımın seracılık endüstrisi kolunda batı ülkelerinde önemli gelişmeler gerçekleştirilmiştir. Uygulanan araştırma programları sonucunda bir taraftan birim alandan alınan ürün miktarında önemli artışlar sağlanırken öteki taraftan da, topraksız tarımı içeren su kültürü ayrıca ortam kültürü, ekolojik tarım, bilgisayar ve robot kontrollü sistemler, serada tozlaşmayı sağlayacak meyve tutumunu arttırmak amacıyla bambus

arılarının kullanılması gibi seralarda uygulanan teknolojilerin geliştirilmesiyle de, sebze, meyve ve süs bitkilerindeki kalite riski en alt düzeye indirilmektedir.

Modern seracılık geçmişi ise 18. yüzyıl sanayi devrimi ve sonrasında geliştirilen malzemeler kullanılarak yapılmıştır. Daha sonra ABD ve Avrupa’da sera yapımı, endüstri ile birlikte birinci dünya savaşından sonra hızlı bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Günümüzde uluslararası seracılığa bakacak olursak, seraların dünya üzerinde geniş bir yayılma alanı olduğunu görürüz. Bu geniş yayılma alanı üzerinde ekolojik etmenler ve sera teknolojisinin oldukça farklı olduğu görülmektedir.

Ülkemiz dünya üzerinde seracılık açısından uygun bir konumdadır. Birçok ülkede olmayan iklim avantajımız vardır. Halen gelişmekte olan seracılığımız da bunun göstergesidir. Bu bölgelerde ilkbahar ve sonbahar devrelerinde güneş enerjisinin pasif sistemlerle kullanılarak kısa devrelerde daha ekonomik ve pratik seralarda ürün yetiştirilmesi planlanırsa, hormon kullanmaya gerek kalmadan ve uygun yeterli ilaçlama ile turfanda ürün elde edilmesi mümkündür. Bugün örtü altı yetiştiriciliği, Ekim-Temmuz ayları arasındaki dönemde 8 aylık sebze ihtiyacını karşılayan bir kısmını ihraç eden ve yüzbinlerce kişinin de geçimini sağlayan önemli bir sektör haline gelmiştir.

Ülkemiz seracılığı Marmara, Ege ve Akdeniz kıyı şeridinde dağılma ve gelişme göstermektedir. Bu dağılım içerisinde yer yer yoğun üretim alanları doğmuştur. En kuzeyde Yalova çevresindeki mikro klimada görülen seracılık, batıda İzmir ve Muğla çevresinde, güneyde Antalya ve Mersin dolaylarında yoğunlaşmakta ve oradan Hatay’a uzanmaktadır.

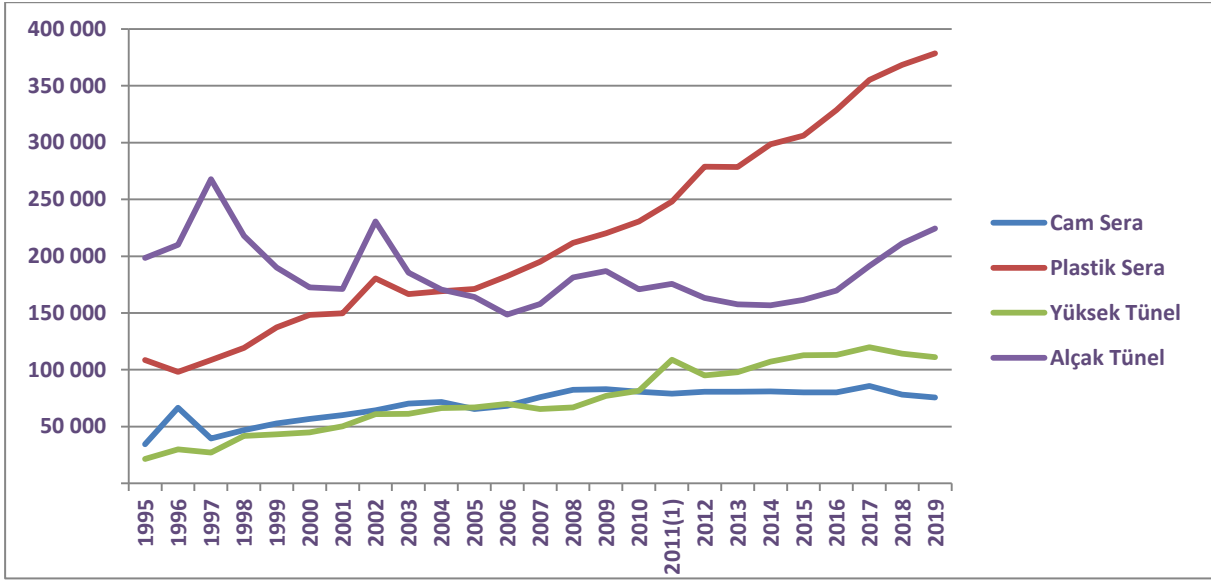
Türkiye’de örtüaltı bitki yetiştiriciliği TÜİK verileri paralelinde 4 ana başlık altında inceleyebiliriz. Bu sınıflandırmalar, sera alanlarının niteliklerine göre dağılımı, bu alan üzerinde yetiştirilen sebze, meyve ve süs bitkileri yetiştiriciliği şeklindedir.

SERACILIK TEKNİKLERİ

Yetiştiriciliği yapılan ülkeleri farklı enlem derecelerinin sonucu olan iklim ve farklı sera teknolojileri göz önüne alınarak şöyle sınıflandırmamız mümkündür.

- **Yüzeysel Örtüler:** Örtüaltı yetiştiriciliğinde malçlama, yüzeysel örtüler, yastıklar şeklinde yapılan ve kısa veya uzun süre bitkilerin üzerini kapatan, ayrıca tüm tarımsal işlemlerin dışardan yapıldığı sistemler olarak sınıflandırılmaktadır.
- **Alçak tüneller:** Cam, plastik vb. ışık geçirebilen malzeme ile kaplanarak değişik şekillerde yapılan, yüksek sistemli bir örtüaltı yetiştiriciliği yapısıdır.
- **Yüksek tüneller:** Karma Model Örtüaltı yetiştiriciliğinde insanın içerisine rahatça girebileceği, tarımsal mekanizasyona olarak sağlayan, ancak ısıtma, havalandırma sistemleri genellikle olmayan, dar ve yarım daire kesitli yapılardır. Bu örtü tiplerinin hepsi plastik örtülerdir.
- **Seralar:** Tüm iklim elemanlarının denetimine olarak sağlayabilecek örtülü yapılardır. Seracılık, iklimle ilgili çevre koşullarına, tümüyle veya kısmen bağlı kalmadan gerektiğinde sıcaklık, ışık, nem ve hava gibi etmenler denetim altında tutularak bütün yıl boyunca çeşitli kültür bitkileriyle bunların tohum, fide ve fidanlarını üretmek, bitkileri korumak, sergilemek amacıyla cam, plastik v.b. ışık geçirebilen malzeme ile kaplanarak değişik şekillerde yapılan, yüksek sistemli bir örtüaltı yetiştiriciliği yapısıdır.

Şekil 1. Türkiye’de Niteliklerine Göre Örtü Altı Tarım Alanları (1995-2019)

Kaynak TÜİK, 2019

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere yıllar itibariyle seracılık alanları katlanarak artmıştır. Niteliklerine göre dağılımda plastik sera alanı diğer türlere göre daha yüksek artış göstermiştir. Cam seralar ise maliyetler göz önüne alındığında daha az tercih edilmektedir. Yüksel tünel seralar düzenli artış göstermekle beraber alçak tünel seralar dönem dönem artış ve azalışlar göstermiştir.

Tablo 1. İllere Göre Sera Üretimi (Ton) Dağılımı

İller	Sera Üretimi (Ton)	Yüzdelik Oran (%)
<i>Antalya</i>	<i>48.938.739</i>	<i>49,81</i>
<i>Mersin</i>	<i>17.609.868</i>	<i>17,92</i>
<i>Adana</i>	<i>11.148.797</i>	<i>11,35</i>
<i>Muğla</i>	<i>8.084.515</i>	<i>8,23</i>
<i>İzmir</i>	<i>2.703.743</i>	<i>2,75</i>
<i>Samsun</i>	<i>1.766.864</i>	<i>1,80</i>
<i>Hatay</i>	<i>795.211</i>	<i>0,81</i>
<i>Aydın</i>	<i>761.853</i>	<i>0,78</i>
<i>Diğer 73 İl</i>	<i>6.434.348</i>	<i>6,55</i>
TÜRKİYE	98.243.938	100,00

Kaynak TÜİK, 2019

Bu dağılımda göstermektedir ki, Türkiye’de seracılık kış aylarının en sıcak geçtiği Akdeniz yöresinde toplanmıştır ve Bölgemiz illeri arasında Hatay önemli bir seracılık merkezidir. Ancak Türkiye geneli sera üretiminden yeterli pay alamadığı görülmektedir. Seracılık faaliyetlerinin TR63 Bölgesi’ndeki durumu ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2. 2019 Yılı TR63 Bölgesi İlleri Seracılık Alanları (Dekar) ve Niteliklerine Göre Dağılımı

İller	Toplam Dekar	Cam Sera	Plastik Sera	Yüksek Tünel	Alçak Tünel
<i>Hatay</i>	<i>11.456</i>	<i>3</i>	<i>1.475</i>	<i>884</i>	<i>9.094</i>
<i>Kahramanmaraş</i>	<i>1.242</i>	<i>-</i>	<i>1.242</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Osmaniye</i>	<i>50</i>	<i>-</i>	<i>50</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>TR63 Toplam</i>	<i>12.748</i>	<i>3</i>	<i>2.767</i>	<i>884</i>	<i>9.094</i>
<i>Türkiye</i>	<i>789.603</i>	<i>75.495</i>	<i>378.670</i>	<i>111.038</i>	<i>224.400</i>

Kaynak TÜİK, 2019

TR63 Düzey 2 Bölgesi (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) seracılık alanı niteliklerine göre incelendiğinde toplam 12.748 dekar sera alanının 3 dekarlık bölümü cam sera, 2.767 dekarı plastik sera, 884 dekarı yüksek tünel, 9.094 dekarı ise alçak tünel seradır. Tabloda dikkat çeken alçak tünel alanın miktarca fazlalığı özellikle açık hava yetiştiriciliğine yönelik erkenci üretim amaçlı yastık yapılmasıyla ilgili olduğu değerlendirilmektedir. Ancak TR63 Bölgesi verileri Türkiye verileri ile kıyaslandığında seracılığın TR63 Bölgesinde gelişmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3. Türkiye ve TR63 Bölgesi'nde 2019 Yılı Örtü Altı Sebze ve Meyve Üretimi (Ton)

Ürünler	Türkiye	TR63 Bölgesi
	Üretim (Ton)	Üretim (Ton)
<i>Biber</i>	<i>749.769</i>	<i>3.159</i>
<i>Çilek</i>	<i>195.206</i>	<i>243</i>
<i>Domates</i>	<i>4.083.681</i>	<i>26.988</i>
<i>Fasulye (Taze)</i>	<i>59.293</i>	<i>270</i>
<i>Hıyar</i>	<i>1.156.997</i>	<i>18.928</i>
<i>Kabak (Sakız)</i>	<i>211.953</i>	<i>2.238</i>
<i>Karpuz</i>	<i>877.505</i>	<i>7.500</i>
<i>Kavun</i>	<i>250.340</i>	<i>7.500</i>
<i>Marul</i>	<i>117.588</i>	<i>-</i>
<i>Muz</i>	<i>424.837</i>	<i>3.662</i>
<i>Patlıcan</i>	<i>323.009</i>	<i>1.216</i>
<i>Diğer</i>	<i>31.438</i>	<i>14</i>
<i>GENEL TOPLAM</i>	<i>8.436.616</i>	<i>71.718</i>

Kaynak TÜİK, 2019

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere Türkiye'de seralarda üretilen meyve-sebzemiktarının %0.85 tonu TR63 bölgesinde yetiştirilmektedir.

1.3 Programın Gerekçesi

2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nın temel amacı; uygun coğrafi şartlara ve iklime sahip TR63 Bölgesi'nde daha verimli ve kaliteli tarımsal ürün elde edilmesi amacıyla seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktır.

Onbirinci Kalkınma Planı (2019-2023) politikaları incelendiğinde Tarım sektörü, öncelikli Gelişme Alanları arasında yer almaktadır. Kalkınma planında çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir ülke insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözeterek üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin bir tarım sektörünün oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda uygulanacak tedbirlerden biri ise Örtü altı yetiştiriciliğine yönelik modern seraların kurulmasının yanında mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketleme tesisleri ve depo yapımı için yatırım ve işletme finansman desteğinin sağlanmasıdır.

Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesi'nde (2014-2023) (BGUS) ulusal plan ile benzer hedeflere yönelik olarak arazi varlığının daha ekonomik kullanımını sağlamak üzere örtü altı üretim tekniklerinin geliştirilmesine vurgu yapılmıştır.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan **TR63 Bölge Planı'nda (2014-2023)** bölgesel kalkınmaya en hızlı ve etkili katkı sağlayabilecek sektörler arasında tarım sektörüne yer verilmiştir. "Tarımda Yapısal Dönüşümün Sağlanması ve Kırsal Kalkınma" stratejisi başlığı altında ele alınan sektörde temel olarak geleneksel üretim yöntemlerinden modern üretim tekniklerine geçiş hedeflenmiştir. Türkiye'deki toplam tarım alanlarının %2,9'unun TR63 Bölgesi'nde yer almasına rağmen, Türkiye toplam bitkisel üretim değerinin %4,9'unu üreten TR63 Bölgesi'nin, kişi başı bitkisel üretim değerinde hem bölge bazında hem de tek tek iller bazında Türkiye ortalamalarından daha yüksek değerlere sahip olduğu belirtildiği plan metninde TR63 Bölgesi'ndeki bitkisel üretim değerinin benzer iklim ve coğrafi şartlara oranına sahip TR61 Bölgesi'nin (Antalya, Isparta, Burdur) yarısından daha az bir değerde olduğu belirtilmiştir. Bu noktada TR63 Bölgesi'nde yaygın durumdaki geleneksel üretim yöntemlerinin etkisi ortaya çıktığına dikkat çekilen plan metninde, Bölgede oldukça geniş bir ürün yelpazesi olmasına rağmen üretimde modern tarım tekniklerinin kullanımının sınırlı olduğu ve bu durumun da düşük katma değerli ve standart ürün üretimine neden olduğu vurgulanmıştır.

Hâlihazırdaki yüksek tarımsal üretim miktarının yanı sıra bu üretimin daha da artırılmasına yönelik uygun yatırım şartlarının olduğu Bölgede seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, üretimde verimliliğinin artırılması ve katma değeri daha yüksek ürün üretimi için geliştirilen stratejilerden biri olmuştur.

Uygun arazi yapısı ve iklim koşullarına rağmen seracılığın oldukça düşük seviyelerde yapıldığının belirtildiği Bölge Planında, "TR63 Bölgesi'nde seracılığın, iyi tarım uygulamalarının ve organik tarımın geliştirilmesine yönelik yatırımların teknik ve mali destek programları ile desteklenmesi" stratejisi ile seracılık konusunda yapılacak yatırımların çeşitli destek mekanizmaları ile destekleneceği belirtilmiş ayrıca 2014-2023 dönemi için hedeflenen projeler arasında Bölgede Organize Sera Bölgeleri kurulmasına yer verilmiştir.

Ulusal plan ve programlar ile TR63 Bölge Planı doğrultusunda TR63 Bölgesinde katma değerli tarımsal üretimin artırılmasını desteklemek üzere **"Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı"** geliştirilmiştir. Arazi varlığının daha ekonomik kullanımını sağlamak üzere örtü altı üretim tekniklerinin gelişmesine katkı sağlamak üzere; kurulu seraların artırılması ve mevcut seraların modernize edilmesi, seracılık faaliyetlerinde teknik bilgi birikiminin ve modern uygulamalarının yaygınlaştırılması, nitelikli, yüksek verime ve

dayanıklı tarımsal ürün üretimine yönelik mevcut altyapının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Benzer şekilde DOĞAKA tarafından 2015 yılı içerisinde tamamlanan **Seracılık Sektör Raporu'nda** da, Bölgenin, arazi yapısı, iklim özellikleri ve yaygın tarımsal üretim faaliyetleri gibi faktörler nedeniyle seracılık konusunda önemli bir potansiyelinin olduğu belirtilerek, konuyla ilgili olarak stratejik ürünlerin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılması, bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin yapılması ve destekleyici kurumlar tarafından bu alanda yapılacak yatırımların desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca TR63 Bölgesi'nde bulunan ve sağlık turizminde kullanılan jeotermal kaynakların seracılık işletmeleriyle entegre bir şekilde kullanılması durumunda, TR63 Bölgesi'nde yapılacak seracılık Antalya ve Mersin illerinde yapılan seracılık ile kolaylıkla rekabet edebilecek hatta gerisinde bırakabilecektir. Bunun yanı sıra Kahramanmaraş'ta bulunan sanayi şirketlerinde çokça kullanılmaya başlamış olan Kojenerasyon (Isı- Güç) santrallerinden elde edilen atık ısı enerjisinin sera ısıtmasında kullanılması durumunda enerji verimliliğinin yükseltilmesi sonucu ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Programın bir diğer önemli hedefi ise tarımsal üretimde en önemli firelerin verildiği depolama ve satış- pazarlama süreçlerinin iyileştirilmesidir. Üretilen tarımsal ürünlerin, tüketiciye ulaşana kadar geçen süredeki depolama ve lojistik süreçlerindeki altyapı yetersizliği, ürünlerin ciddi kayıplar vermesine yol açmaktadır. Bu da ülke ve bölge ekonomisi açısından olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ayrıca Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen yeni tip coronavirus (covid-19) salgını nedeniyle de gıda temininde ciddi problemler yaşanmıştır. Üretilen gıdalar kısıtlamalar nedeniyle gerekli zamanlarda istenilen yerlere ulaştırılamamış ve yeterli depolama altyapısının olmamasından dolayı ciddi kayıplar yaşanmıştır. Bu altyapı eksiklikleri vatandaşların güvenli ve sürdürülebilir gıdaya erişimini zorlaştırmıştır. Bu süreçte en önemli sektörlerden biri haline gelen gıda sektöründe bu gibi aksaklıkların yaşanmasının bölge halkı üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bu nedenle programın sera üretimini desteklemesinin yanı sıra, üretilen ürünlerin raf ömrünün uzatılması, satışı ve pazarlamasına yönelik soğuk hava deposu ve soğuk zincir yatırımlarının da desteklenmesi planlanmaktadır.

DOĞAKA tarafından hazırlanan TR63 Bölge Planı 2014-2023 ve Seracılık Sektör Raporu'nda, seracılık yatırımları konusunda Bölgenin sahip olduğu potansiyel ortaya konulmuş ve seracılık yatırımları tarımda yapısal dönüşüm alanlarından biri olarak değerlendirilmiştir. Bu anlamda seracılık yatırımları tarım sektöründe fırsat alan olarak ele alınmış ve Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Programı'nda yer verilerek bu dönüşüme destek verilmesi hedeflenmiştir.

Ulusal ve bölgesel bazda incelenen plan ve raporlar doğrultusunda, TR63 Bölgesi'nin tarımsal üretim verimliliğinin ve katma değeri yüksek ürün üretimi ile tarımsal ürün değerinin artırılmasına katkı sağlamayı hedefleyen bu programın tasarlanmasında;

- İklim,
- Bölgenin Türkiye'nin en önemli tarımsal merkezlerden biri olması,
- Kara, demir, hava ve denizyolu ağlarının varlığı,
- Ucuz iş gücü,
- Coğrafi konum, Ortadoğu ülkelerine yakınlık ve tarıma dayalı ihracatta lojistik avantajların varlığı,
- Bölgenin yaş meyve-sebze dış ticaretinde Türkiye ölçeğinde önemli rol oynaması,
- Bölge üniversitelerinde tarım ile ilgili Ar-Ge çalışmalarının yapılması,

- Tarımsal üretim veri ortalamasının Türkiye ortalamasının üzerinde olması,
- İç pazarın tüketim gücü,
- Seracılık için elverişli tarım alanlarının olması ve organize sera bölgelerinin planlanması,
- Sera ısıtmasında jeotermal kaynakların kullanma potansiyeli,
- Var olan ve yeni kurulacak olan termik santrallerden elde edilecek atık ısının seralarda kullanılabilmesi,
- Kojenerasyonla (Isı- Güç) ortaya çıkan atık ısının bulunması

gibi nedenler etkili olmuştur.

Seracılık alanında destek veren diğer kurumlar; Tarımsal Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ve Tarım ve Orman İl Müdürlükleridir. TKDK sadece Tıbbi Aromatik Bitkilerin üretimi için seracılığı desteklemekte iken Tarım ve Orman İl Müdürlükleri yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan sera yatırımlarını desteklemektedir. Bu kısıtlar nedeniyle bölgede seracılığa yönelik yatırımlar yeterince desteklenememektedir. Bu nedenle, belirtilen destekleri tamamlayıcı bir destek programı olarak, 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nda yatırım konusu ve enerji türünde kısıtlamaya gidilmemiştir.

Bununla birlikte, 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı Rehberi hazırlıkları, Tarım ve Orman İl Müdürlüklerinin ve TKDK İl Koordinatörlüklerinin görüş ve değerlendirmeleri ışığında sonuçlandırılmıştır. Bu aşamada gerek yönetici düzeyinde gerekse ilgili uzman ve teknik personeller düzeyinde görüşmeler yapılmış destek programının tasarımı işbirliği içerisinde gerçekleştirilmiştir.

1.4 Programın Amacı ve Öncelikleri

Seracılığın Türkiye'deki ve TR63 Bölgesi'ndeki mevcut durumu, ulusal ve bölgesel strateji dokümanları dikkate alınarak "2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı" tasarlanmıştır. Programın amacı; TR63 Bölgesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanması olarak belirlenmiştir.

Öncelik 1 kapsamında seracılık alanında ilk defa yatırım yapacak yatırımlar ile halen seracılık yatırımı bulunmakta birlikte ilave yeni sera yatırımı yapacak yatırımcılar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde TR63 Bölgesi'nde seracılık potansiyelinin yeni yatırımlarla geliştirilmesi ve artan yatırımlarla sektör farkındalığının oluşturulması hedeflenmektedir.

Öncelik 2 kapsamında halen üretim yapılmakta olan seralarda fiziki şartların ve iklimlendirme sistemlerinin modernizasyonuna yönelik yatırımlar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde mevcut seraların üretim verimliliği ve kapasitesinin artırılması, üretim maliyetlerinin azaltılması ve yıl boyunca daha uzun dönemlerde ürün alınabilmesi hedeflenmektedir.

Öncelik 3 kapsamında elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanması ile ilgili süreçlere yönelik yatırımlar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde seralarda yetiştirilen ürünlerin ekonomiye kazandırılması ile ilgili olarak işletmelerde eğer bulunmuyorsa bu işletmelere depolama ve pazarlama süreçlerine yönelik altyapının kazandırılması, bulunuyorsa bu altyapının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında sunulan proje başvurularının yukarıda belirtilen programın amacı ve/veya en az bir önceliği ile ilgili olması gerekmektedir.

1.5 DOĞAKA Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için Tahsis edilen toplam **Program Bütçe Tutarı 7.500.000 TL**'dir. Bu tutar kesin olmayıp, 2021 yılı için Ajansa transfer edilecek kaynağa, sunulan projelerin sayısına ve niteliğine bağlı olarak farklılık gösterebilir. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları revize etme, kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Ajans tarafından sağlanacak **Finansman Desteği** aşağıda belirtilen limitler dâhilinde **KDV Dahil Proje Bütçeleri** üzerinden hesaplanacaktır.

Asgari Kullanılabilecek Kredi Tutarı (Proje Bütçesi) (KDV Dahil): 100.000 TL
Azami Kullanılabilecek Kredi Tutarı (Proje Bütçesi) (KDV Dahil): 1.000.000 TL

Program kapsamında, Ajans ile Aracı Kurum arasında yapılan protokolde belirlenen oran üzerinden başarılı bulunan projelerin kar payı giderleri hesaplanacak ve bu giderler Ajans tarafından karşılanacaktır.

1.6 Programın Mantıksal Çerçevesi

2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı (SERADES) için oluşturulan Mantıksal Çerçeve aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Programın Mantıksal Çerçevesi

	Projenin Kapsamı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynakları	Varsayımlar
Genel Amaç	<i>Projenin katkıda bulunacağı genel kapsamdaki amaç nedir?</i> - TR63 Bölgesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanması	<i>Genel amaçla ilgili kilit göstergeler nelerdir?</i> - TR63 Bölgesindeki seracılık yatırımları %5 artırıldı	<i>Bu göstergeler için gerekli bilgi kaynakları nelerdir?</i> - TÜİK Verileri - Tarım ve Orman Bakanlığı kayıtları	
Özel Amaçlar	<i>Genel amaca katkıda bulunmak için projenin gerçekleştireceği özel amaç(lar) nedir?</i> - Sera kurulumuna yönelik yeni yatırımların desteklenmesi - Mevcut seralarda modernizasyon	<i>Proje amacının başarıldığı hangi göstergelerden anlaşılacaktır?</i> - Yeni kurulan sera sayısı - Modernize edilen sera sayısı - Soğuk hava deposu sayısı - Tarımsal Ürünlerin	<i>Proje amacının gerçekleştirildiğine dair göstergelerin tespiti için hangi bilgi kaynakları kullanılacaktır?</i> (mevcut veya proje ile üretilcek olan) - Tarım il- ilçe müdürlüğü verileri - Proje kayıtları	<i>Söz konusu amacın başarılması için yararlanıcının sorumluluğu dışında olan hangi faktör ve koşulların (dışsal koşullar) sağlanması gereklidir? (harici koşullar) Hangi riskler hesaba katılmalıdır? Olası olumsuz etkiler</i>

	yatırımlarının desteklenmesi - Seralarda elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanmasına yönelik yatırımların desteklenmesi	Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı - Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	- İzleme-Değerlendirme Birimi raporları	nasıl bertaraf edilir? - Uygun proje başvurularının yapılması ve başarılı olması - Başvuru sahiplerinin kredibilitelerinin uygun olması
Beklenen Sonuçlar	Proje amacına ulaşabilmesi için gerekli sonuçlar (projenin somut ürünleri) nelerdir? - TR63 Bölgesinde seracılık yatırımlarının artırılması ile tarım sektörünün gelişimi sağlanmıştır. -Modern sera yatırımları ile katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi sağlanmıştır. -Tarım sektöründe satış- pazarlama kapasitesi artırılmıştır.	Beklenen proje sonuçlarının elde edilip edilmediği hangi göstergelerden anlaşılacaktır. - Toplam Üretim Değeri - Yurt İçi Satış Tutarı - Yurt Dışı Satış Tutarı - Sürekli İstihdam - Geçici İstihdam - Üretim Kapasitesi - Üretim Miktarı - Artan Ürün çeşidi sayısı	Proje sonuçlarının elde edildiğine dair göstergelerin tespiti için hangi bilgi kaynakları kullanılacaktır. - Proje kayıtları - Ara raporlar- Nihai raporlar - İzleme Değerlendirme Birimi Raporları	Beklenen Sonuçların zamanında elde edilmesi için, hangi dışsal koşullar sağlanmalıdır? - İstikrarlı ekonomik koşulların olması - Tarım sektöründeki diğer koşulların stabil olması - Uygun iklim koşullarının olması
Faaliyetler	Beklenen sonuçları elde etmek için uygulanacak faaliyetler (sonuçlara referansla) sırasıyla hangileridir? - Programın tasarlanması - Programın ilanı ve potansiyel başvuru sahiplerine duyurulması - Projelerin hazırlık süreçlerine yönelik destek verilmesi (KAYS eğitimleri, Teknik Yardım Masaları) - Projelerin Teknik ve Mali (Banka) değerlendirme süreçlerinin gerçekleştirilip başarılı projelerin	Bu faaliyetleri uygulamak için gerekli araçlar nelerdir? İnsan kaynağı, yazılım-donanım altyapısı-binek araç	Projedeki ilerleme hakkındaki bilgi kaynakları hangileridir? Maliyetler: Proje maliyetleri nelerdir? Nasıl sınıflandırılmıştır? (Proje bütçesi dökümünde) Program Bütçesi: 7.500.000 TL	Planlanan faaliyetlerin uygulanabilmesi için, yararlanıcının doğrudan kontrolü dışında hangi koşulların sağlanması gereklidir? - Pandemi koşullarından kaynaklı çalışma koşullarında herhangi bir aksaklık yaşanmamıştır. - Potansiyel başvuru sahipleri programa ilgi göstermiştir.

belirlenmesi - Başarılı projeler ile sözleşmelerin imzalanıp uygulama süreçlerinin gerçekleşmesi - Program kapanış raporlarının hazırlanması			
			ÖN KOŞUL: <i>Projenin başlamasından önce hangi ön-koşulların sağlanması gerekmektedir.</i> - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın DOĞAKA 2021 Yılı Çalışma Programını onaylaması - Banka protokolünün imzalanması

Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci

Bu bölümde; **2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programı çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar;**

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Destek Yönetim Kılavuzu
- Proje Uygulama Rehberi

hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. **Başvuru Sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren bu belgelerde yer alan bütün hususları okumuş, anlamış ve kabul etmiş sayılırlar.**

Finansman Desteği zorunlu hallerde, Yönetim Kurulunun onayını almak şartıyla Ajans tarafından **desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce** iptal edilebilir. Bu durumda, Ajanstan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca Muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1 Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek projelere yönelik **3 temel uygunluk kriteri** söz konusudur. Bunlar bu bölümde sıralandığı hali ile **Başvuru Sahibinin Uygunluğu, Projelerin Uygunluğu** ve **Maliyetlerin Uygunluğu**dur.

2.1.1 Başvuru Sahibinin Uygunluğu

Bu programa seracılık alanında faaliyet gösteren ya da gösterecek **ÇKS ya da ÖKS kaydı olan;**

- Gerçek Kişiler
- KOBİ'ler³ başvuru yapabilir.

³ 19/10/2005 tarihli Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" kapsamında mikro, küçük ve orta ölçekli olarak sınıflandırılmıştır. Bu konuda, ilgili mevzuatı ve Program Rehberinin Tanımlar bölümünü inceleyebilirsiniz.

- Bir işletmenin, sermayesinin veya oy haklarının **yüzde 25 veya fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak müştereken veya tek başına, bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşu ile bu niteliğe haiz olan kurum ve kuruluşların kontrolünde olması halinde, bu işletme KOBİ sayılmaz.**
- Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden **herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder.**

(1) Başvuru Sahipleri destek almaya hak kazanabilmek için **başvuru tarihi itibarıyla aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:**

Gerçek Kişiler

- Seracılık alanında faaliyet gösteriyor ya da gösterecek olması,
- Programın son başvuru tarihine kadar Çiftçi Kayıt Sistemine ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne kayıt yaptırmaması,
- En az Proje Bütçesi kadar kredi kullanmaya uygun olduğunu gösterir Başvuru Sahibi adına alınmış Kredi Uygunluk Belgesi⁴ almış olması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Projenin uygulanacağı yapıya/işyerine/işletmeye vb. ilişkin, ya Başvuru Sahibinin kanuni sahibi ve işletmecisi olması ya da Program ilan tarihinden sonraki **5 yılı kapsayacak Kira Kontratı/Protokol/Tahsis Sözleşmesi ya da Tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge vb.** sunması ve kiralanan yapılar için yapı değiştirme konusunda mülk sahibinin Muvafakatinin olması.

- Gerçek kişilerin proje başvurularının destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurmaları gerekmektedir. Bu hususu yerine getirmeyen Başvuru Sahipleri Ajans tarafından desteklenmeyecektir.

Tüzel Kişiler

- Seracılık alanında faaliyet gösteriyor ya da gösterecek olması,
- Programın son başvuru tarihine kadar **Çiftçi Kayıt Sistemine ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne kayıt yaptırmaması,**
- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi'nde kayıtlı olan ve bölgeye yatırım yapacak işletmelerin, **Programın son başvuru tarihine kadar TR63 Bölgesi'nde kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyette olması,**

⁴ Başvuru Sahibinin kredibilitesinin sunulan proforma fatura ve bütçe tutarına eşit ya da büyük olması gerekmektedir Bu durumu karşılamayan başvurular reddedilecektir.

- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak işletmelerin, **Programın son başvuru tarihine kadar** kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyette olması ve son başvuru tarihine kadar bölgeye kayıt yaptırmış olması,
- Faaliyette olması [Başvuru Sahibinin personel ve/veya makine- ekipmanlarıyla birlikte en az işler durumunda (faaliyette) olması] (Bölge dışından yatırım yapacak işletmeler için bölge dışındaki merkez ya da yasal şubesinin faaliyette olduğunun belgelenmesi gerekmektedir),
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Proje kapsamında inşa edilecek ya da geliştirilecek yapı ve/veya projenin uygulanacağı yapıya/işyerine/işletmeye vb. ilişkin, ya Başvuru Sahibinin kanuni sahibi ve işletmecisi olması ya da program ilan tarihinden sonraki **5 yılı kapsayacak Kira Kontratı⁵/Protokol/Tahsis Sözleşmesi ya da Tahsis Başvurusu yapıldığına dair kanıtlayıcı belge vb.** sunması ve kiralanan yapılar için yapı değiştirme konusunda mülk sahibinin muvafakatının olması

(2) Ayrıca, **aşağıdaki halleri taşıyan Başvuru Sahipleri ve Ajanstan mali destek alamazlar:**

- a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
- b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
- c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,
- d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklerle uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
- e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında Ajansa sunmayanlar,
- f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde Değerlendirme Komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
- g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
  - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri⁶ dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
  - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
  - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu

⁵ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

⁶ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının **yüzde üçü kadar ya da daha fazla** bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar.

ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda madde (a) ve (e) 'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki 2 yıllık bir süre için geçerlidir. Madde (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, kararın tebliğ tarihinden itibaren 4 yıllık bir süre için geçerlidir.

- **Başvuru Sahibinin faaliyette olması koşulu program ilan tarihinden sonra alınmış Oda Kayıt Belgesi veya Faaliyet Belgesinden herhangi birinden kontrol edilir.**
- **Başvuru Sahibinin (Bölge İçi veya Bölge Dışı) Programın son başvuru tarihine kadar kurulmuş, tescil edilmiş olma koşulu Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi birinde yer alan kuruluş ve tescil tarihinden kontrol edilir.**
- **Bölge dışından yatırım yapacak işletmelerin programın son başvuru tarihi itibarıyla yasal şubesini kaydettirmiş olması koşulu Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi birinden kontrol edilir.**
- **Sunulan belgeler arasında tutarsızlık olması durumunda güncel sicil gazetesi dikkate alınır.**

Başvuru Sahipleri, sunulan proje teklifinin uygulanmasından doğrudan sorumlu olarak hareket edecek, projeleri destek almaya hak kazanıp, **Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı ile sözleşme imzaladığı takdirde "Sözleşme Tarafı" (Yararlanıcı)** olacaktır. Yararlanıcıya sağlanacak Finansman Desteğine ilişkin sözleşme Yararlanıcı ile Ajans arasında, kredi kullanımına ilişkin sözleşme ise ilgili Aracı Kurum ile Yararlanıcı arasında imzalanacaktır.

Proje Başvuru Sahibi dışında diğer kuruluşlar da İştirakçi ya da Alt Yüklenici olarak dâhil olabilecektir.

İştirakçiler: Başvuru Sahibi uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da projeye, o projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, İştirakçi olarak katılabilirler. Başvuru Sahibinin Uygunluğu bölümünde belirtilen uygunluk koşullarının İştirakçi kurum, kuruluş ya da kişileri bağlayıcılığı yoktur. İştirakçi kuruluşlar, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenecektir. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. (İştirakçi Beyannamesi için Bkz. Destekleyici Belgeler)

Alt Yükleniciler Taşeronlar: İştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesindeki kurallara tabidir.

- *Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi ya da İştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar. Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı tespit edilenler destek alamazlar.*
- *Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir. Bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.*
- *Proje kapsamında gerçekleştirilecek satın alımlarının İştirakçilerinden sağlanması mümkün değildir. Yararlanıcı İştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, aynı proje kapsamında Alt Yüklenici olamazlar.*

2.1.2 Projelerin Uygunluğu (Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler)

Proje Uygulama Süresi: Proje uygulama süresi, proje kapsamında yapılacak satın almalar için verilen süredir ve **en fazla 12 aydır**. Bu süre, **Ajansla Yararlanıcı arasındaki sözleşmenin** tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Geri Ödeme Süresi: Geri Ödeme süresi, projenin ilgili faaliyetine ilişkin kredinin kullanılması ile başlar. Bu program kapsamında kredi vadesi 36 aydır. Bu 36 aylık sürenin 6 ayı ödemesiz dönem olarak değerlendirilecek olup geriye kalan 30 aylık dönem içerisinde 3'er aylık taksitler şeklinde geri ödeme gerçekleştirilecektir.

Proje Yeri: Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TR63 Düzey 2 Bölgesi olan Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde gerçekleştirilmelidir. Ancak eğitim, pazar geliştirme, pazar arayışı, tescil işlemleri, sergi, konferans, fuar ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda Bölge dışında gerçekleştirilebilir. Her halükarda proje temel faaliyetleri Bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Örnek Proje Konuları: Bu program kapsamında kullanılacak yatırım kredisi ile uygulanabilecek örnek proje konuları aşağıda sıralanmıştır.

Program kapsamında kredi kullanılacak konuların yatırıma yönelik olması gerekmektedir. İşletme sermayesine yönelik başvurular uygun değildir.

Örnek Proje Konuları

- Meyve, sebze, süs bitkileri vb. gibi konularda sera kurulumuna yönelik yatırımlar,
- Seralarda çatı ve cephe kaplamalarının modernizasyonuna yönelik yatırımlar,
- Seralarda iklimlendirme sistemlerinin yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Seralarda enerji tasarrufu sağlamaya yönelik yatırımlar,
- Seralarda yeni veya farklı ürün üretilmesi amacıyla yapılacak düzenlemelere yönelik yatırımlar,
- Mevcut seralara yeni ünitelerin eklenmesi ile kapasite artışı sağlamaya yönelik yatırımlar,
- Seralarda bilgisayar kontrollü iklimlendirme ve sulama sistemi kurulmasına yönelik yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin depolanması amacıyla sera işletmeleri tarafından kurulacak depolama alanlarına yönelik yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin pazarlanması amacıyla sera işletmecileri tarafından kurulacak soğuk zincir, e-ticaret portalı vb. yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin ambalajlanması ve etiketlenmesi amacıyla sera işletmecileri tarafından yapılacak yatırımlar,
- Seralarda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasına yönelik yatırımlar,
- Seralarda termik santrallerin soğutma kulelerinden ve işletmelerin kojenerasyon santrallerinden elde edilecek atık ısının kullanılmasına yönelik yatırımlar,
- Birden fazla seranın yararlanabileceği ortak kullanım alanlarına yönelik yatırımlar.

Yukarıdaki konular örnek olarak verilmiş olup, başvurular bu konularla sınırlı değildir. Programın amaç ve öncelikleriyle uyumlu olmak kaydıyla farklı konularda da başvuru yapılabilir. Ayrıca sunulan proje başvurularının örnek olarak verilen konuları içermesi, bu başvuruların kesinlikle destekleneceği anlamına gelmemektedir. Proje başvuruları sunulurken rehber içeriği ve değerlendirme tablosu (Bkz: 2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi) dikkate alınmalıdır.

Uygun Olmayan Proje Konuları ve Faaliyetler: Tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve **aşağıdaki konuları ve faaliyetleri kesinlikle içermemelidir:**

- Seraların tükettikleri enerjiyi üretmeye yönelik olmayan, salt ticari amaçlı enerji üretilip satmaya yönelik olan başvurular,
- Mevcut sera ya da sera yatırımından bağımsız elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanmasına yönelik yatırımlar,
- **500 KW'nın üzerindeki** yenilenebilir enerji yatırımları,
- Sadece ekim-dikim ve hasat faaliyetlerine yönelik fide, fidan, tohum, gübre, ilaç ve ekipman alımları,
- Proje tamamlandığında bütünleşik sera büyüklüğü **3 dekarın altındaki** seracılık

yatırımları,

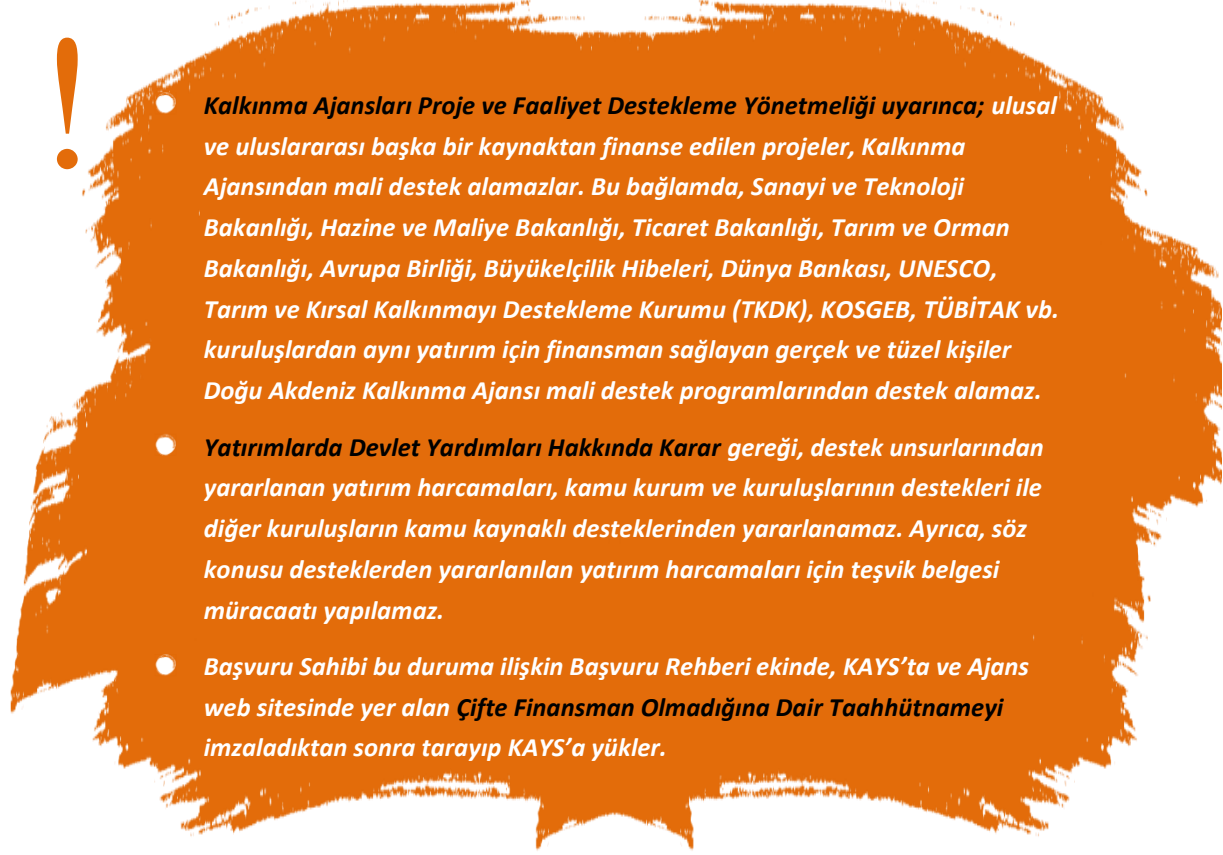
- Mantarhane (mantar evi) yatırımları,
- Üretim öngörmeyen sadece sera kurulumuna yönelik yatırımlar,
- İşletmelerin **yasal zorunluluk gereği** yerine getirmeleri gereken **atık su arıtma, atık depolama, atık bertaraf tesisleri vb.** oluşturmaya yönelik proje konuları,
- Leasing (finansal kiralama) yoluyla makine ekipman alımını içeren başvurular,
- Franchise yatırımları,
- **Sadece** toptan ve perakende ticaret veya aracılık (**sadece** alım-satım, bayilik, yarı bayilik, komisyonculuk),
- **Sadece** inşaat yapımı,
- **Sadece yedek parça** alımı,
- **Sadece** fide, fidan, tohum, gübre, tarımsal ilaç alımları,
- **Sadece** danışmanlık faaliyetleri,
- **Sadece** eğitim, fuar, festival, tanıtım vb. faaliyetlerden oluşan yatırımlar
- Müteahhitlik yatırımları,
- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler, borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferans vb. katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri,
- Yeni bina inşaatı ve inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin yapım işleri,
- Hibe ve kredi verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,

- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce tamamlanan faaliyetler
- Aynı faaliyet için ulusal veya uluslararası kaynaklardan finanse edilen projeler,
- Katılım Bankacılığı ilke ve standartlarına uygun olmayan faaliyetler/projeler.

Proje Başvuruları ve Finansman Desteği Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler: Proje başvurusunda bulunurken Başvuru Sahibinin ayrıca şu kısıtlara göz önünde bulundurması gerekmektedir;

- Bu program kapsamında Başvuru Sahibi, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na **en fazla 1** projesi için Finansman Desteği başvurusunda bulunabilir ve destek alabilir. Bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, proje uygulama döneminde ve sözleşmenin sona erdiği tarihi izleyen 1 yıllık süre içerisinde aynı Ajansa başvuramaz. Bu hususlar Ajans veri tabanından ve KAYS üzerinden takip edilir. Bu sınırları aşan destek uygulamasına rastlanıldığında, bu tür sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek geri alınır.
- Bir Başvuru Sahibi 2021 Yılı Mali Destek Programlarından (**TUDES, SERADES**) istediğine başvuru yapabilir ancak en fazla 1 projesi için destek alabilir. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin kendilerine en uygun programı seçmeleri ve buna göre başvurularını sunmaları gerekmektedir. Başvuru Sahibi her iki programa da başvuru yapmış ve her iki program kapsamında da birer projesi başarılı ise, **TUDES** programı kapsamında yapmış olduğu proje başvurusu desteklenecektir.
- Bir Başvuru Sahibinin, destek almaya uygun birden fazla projesi bulunması halinde, değerlendirme sürecinde en yüksek puanı alan projesine destek verilir. Puanlarının da eşit olması durumunda ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması, bunun da eşit olması halinde işletme kapasitesi bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır. Bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.
- Bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, **projenin tamamlandığı tarihi**⁷ izleyen 1 yıllık süre içerisinde aynı Ajansa başvuramaz. Bu hususlar bilgi sisteminden ve KAYS'tan takip edilir. Bu sınırları aşan destek uygulamasına rastlanıldığında, bu tür sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek geri alınır.
- Ulusal veya uluslararası kurum/kuruluşlar tarafından desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajanstan destek sağlanamaz.

⁷ Projenin tamamlandığı tarih, proje uygulama süresinin sona erdiği tarihtir.

2.1.3 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Destek için sadece “Uygun Maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de “Uygun Maliyetler” için tavan niteliğindedir. Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS üzerinde yer alan proje bütçesi standart bütçe formuna göre hazırlanmalıdır. Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır.

- Maliyetler götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ve dolaylı maliyetler hariç), **gerçek maliyetlere** yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler dayandırılması,
- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi,
- Projenin yürütülmesi için gerekli, gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması ve maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının hesaplarında muhasebe belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması, Destekleyici Belgelerin aslı ile kanıtlanması,
- Ajans tarafından uygun maliyet olarak kabul edilmiş olması.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir.

2.1.3.1 Uygun Maliyetler

Uygun Maliyetler, Uygun Doğrudan ve Uygun Dolaylı Maliyetler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Her iki kategorinin tanımı aşağıda yer almaktadır.

Uygun Doğrudan Maliyetler: Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir.

- Sera ünitesi kurulum maliyetleri,
- İklimlendirme üniteleri maliyetleri,
- Soğuk hava deposu oluşturmaya yönelik panel maliyetleri,
- Seyahat gündelik giderleri,⁸
- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni makine, ekipman ve hizmet (nakliye, montaj, teslimat vb.) satın alma maliyetleri,
- Kalite sistemleri, Marka, Patent vb. geçerli belgeler alınmasına yönelik giderler,
- Projenin uygulanmasına ilişkin sarf malzemesi maliyetleri (kâğıt, CD/DVD, kartuş, vb. kırtasiye malzemeleri),
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.),
- Toplam proje bütçesinin **%20'sini** geçmemek üzere **yapım işleri**,
- Projenin uygulanması için gerekli olması ve toplam bütçenin **%20'sini** geçmemek koşulu ile **fide, fidan, tohum, gübre, tarımsal ilaç vb.** alımları,
- Toplam proje bütçesinin **%10'unu** geçmemek üzere **yedek parça** alımları,
- Görünürlük maliyetleri (yürütülmekte olan projenin tanıtımı),
- Yazılım, otomasyon sistemleri, web sayfası ve e-ticaret giderleri,

- **Kullanılabilecek Kredi Tutarı (Proje Bütçesi), Katma Değer Vergisi (KDV) dahil olarak düzenlenecektir. Bu nedenle mal ve hizmet alımına yönelik sunulacak fiyat teklifleri de (Proforma Fatura) KDV dahil gösterilecektir.**
- **Bütçede seyahat başlıklarının toplamı için Tahsis edilebilecek toplam tutar, projenin toplam Uygun Maliyetlerinin %10'unu aşamaz.**

- Görünürlük maliyetleri (yürütülmekte olan projenin tanıtımı),

⁸ Yurtiçi gündelik giderleri, yayınlanan son Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun H Cetvelinde (10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları) belirtilen memur ve hizmetliler başlığı altında, "aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar" için öngörülen tutarın üç katını aşmayacak şekilde belirlenmelidir. Yurtdışı gündelik giderleri için, Bakanlar Kurulunun Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararında belirtilen diğer şekillerde görevlendirilenlerden aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar için öngörülen tutar esas alınarak, bu kararın hükümleri uygulanır.

- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (**BSMV**),
- Mal ve hizmet alımlarına ilişkin **Katma Değer Vergisi (KDV)**.

- **Finansman Desteği kapsamında gerçekleştirilecek harcamaların her halukarda Katılım Bankacılığı İlke ve Standartlarına uygun olması gerekmektedir.**

2.1.3.2 Uygun Olmayanlar Maliyetler

Aşağıda sıralanan maliyetler hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir;

- Kredi kullanımına yönelik işlem ve dosya masrafları (ekspertiz ücretleri, teminat masrafları, havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.),⁹
- Krediyeye ilişkin hesaplanan kar payı gideri dışında herhangi bir sebepten kaynaklanan her türlü maliyet,
- Her türlü **araç alımı**,
- Alınan makine ekipmanlara ilişkin **Gümrük Vergisi, Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)**,
- Makine-ekipman kiralama giderleri,
- Üretim yapılacak arazilerin sürülmesi, çapalanması vb. faaliyetlere yönelik giderler
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri,
- Geçerli bir belge alınmasını içermeyen sadece eğitim amaçlı maliyetler,
- Proje ile ilgisi olmayan yapım işleri,
- Proje faaliyetlerinin uygulanması için gerekli olmayan maliyetler,
- Tarımsal işçilik maliyetleri,
- Fuar katılım maliyetleri,
- Proje ile ilgili olmayan yazılımlara yönelik maliyetler,
- Leasing ve amortisman giderleri,
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz vb. giderler,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Arazi veya bina alımları, istimlak bedelleri,
- İkinci el ekipman alımları,

⁹ Masraflar kredi tutarından ayrı olarak hesaplanıp Başvuru Sahibi tarafından Aracı Kuruma ödenecektir.

- Kur farkından doğan zararlar,
- Yararlanıcı dışındaki farklı kişiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile Yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç vb. giderler,
- Katılım Bankacılığı ilke ve standartlarına uygun olmayan maliyetler.

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa bütçede yer verilmesi mümkün olmayacaktır. Başvuru Formu ile Bütçe arasında tutarsızlık olması halinde, Başvuru Formunda yer verilmeyen hususlara ilişkin bütçe kalemleri bütçe revizyonu aşamasında çıkarılacaktır.

Gerekçesi açıklanmamış ya da gerekçesi yetersiz olan, proje amacıyla ilgisiz bütçe kalemleri, Ajans tarafından yapılacak bütçe revizyonlarında uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir.

Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, gerekli durumlarda bütçede değişiklik yapılabilecektir. Kontroller, Başvuru Sahibinin ilave açıklama yapmasını ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın destek tutarında indirim yapmasını gerektirebilir. Bu nedenle, Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçeyi netleştirmek için maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde hazırlanması gerekmektedir. Ajans tarafından yapılabilecek bütçe revizyonu sonucunda projenin toplam uygun maliyeti ve destek tutarı azalabilir.

2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

Başvurular başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru Formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/>) elektronik ortamda doldurulduktan sonra başvuru sırasında istenen Destekleyici Belgeler sisteme yüklenmelidir.

2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Ayrıca bu belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut hiçbir metin silinmemeli ya da değiştirilmemelidir. Aksi takdirde, yapılan başvuru Ön İnceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır. Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) **başvurunun reddine yol açabilir.** Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir. **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler:**

Aracı Kuruma Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler (Kredi Uygunluk Belgesi Almak için): Destek başvurularının yapılabilmesi için Aracı Kurumdan Kredi Uygunluk Belgesi almak gerekmektedir. Kredi Uygunluk Belgesi başvurusu için Aracı Kuruma sunulması gereken belgeler aşağıda listelenmiştir.

Gerçek Kişi

- Başvuru Sahibinin **Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne** kaydını gösterir belge,
- Başvuru Sahibine ait T.C. Kimlik Numarasını gösterir belge (Nüfus Cüzdan Fotokopisi, Pasaport, Sürücü Belgesi, e-Devlet Kapısı üzerinden alınmış barkotlu Nüfus Kayıt Örneğinden herhangi biri),
- Başvuru Sahibine ait İmza Beyannamesi,
- Kredi teminatına yönelik mal beyanına ilişkin belgeler,
- Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura (Sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir).
- Başvuru Sahibinin şahsi durumuna ilişkin belgeler

Tüzel Kişi

- Başvuru Sahibinin **Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne** kaydını gösterir belge,
- Başvuru Sahibine ilişkin Vergi Levhası,
- Başvuru Sahibi kuruluşun tüm hissedarlarının kimlik numarasını gösterir belge (Nüfus Cüzdanı, Ehliyet, Pasaport, e-Devlet Kapısı üzerinden alınmış barkotlu Nüfus Kayıt Örneğinden herhangi biri),
- Başvuru Sahibi kuruluşun kuruluş Sicil Gazetesi dâhil olmak üzere, mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını ve varsa konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri gösterir güncel Sicil Gazetesi/Gazeteleri,
- Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (İmza Sirküleri); bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı,
- Başvuru Sahibinin faaliyette olduğunu gösterir güncel Faaliyet Belgesi ya da Oda Kayıt Belgesi (Program ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir. Geçici Faaliyet Belgesi dâhildir.),
- Başvuru Sahibinin vergi dairesince onaylanmış, varsa son 3 mali yıla ait (2018, 2019 ve 2020) Gelir Tablosu ve Bilançosu/İşletme Hesap Özeti, yeni işletmeler için ara dönem onaylı Bilanço veya Hesap Özeti, şahıs işletmesi ise Gelir Vergisi Beyannamesi vb. Başvuru Sahibinin çalışan personel sayısının gösteren Sosyal Güvenlik Kuruluşu'ndan alınmış onaylı, güncel (program ilan tarihi ve sonrasında alınmış) belge veya barkotlu internet çıktısı,
- Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura (Sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir).

DOĞAKA'ya Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler: Başvurular, KAYS üzerinden doldurulan Başvuru Formu ve diğer ekler dışında Ajans tarafından talep edilecek Destekleyici Belgelerle birlikte sunulmalıdır. Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında bu belgelerin asıllarını sunmaları istenecektir. Başvuru sırasında sunulması gereken Destekleyici Belgeler aşağıda listelenmiştir.

Gerçek Kişi

- Başvuru Sahibinin program ilan tarihinden sonra ilgili Aracı Kurumdan alınmış **Kredi Uygunluk Belgesi** (Başvuru Sahibinin bu belgede yer alan kredibilitesi, Başvuru dosyasında yer alan Bütçe ve Proforma Faturalara eşit ya da büyük olmalıdır. Aksi halde proje reddedilecektir.),
- Başvuru Sahibine ait T.C. Kimlik Numarasını gösterir belge (Nüfus Cüzdan Fotokopisi, Pasaport, Sürücü Belgesi, e-Devlet Kapısı üzerinden alınmış barkotlu Nüfus Kayıt Örneğinden herhangi biri),
- Başvuru Sahibine ait İmza Beyannamesi,
- Başvuru Sahibinin Özgeçmişi,
- Başvuru Sahibinin **Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne** kaydını gösterir belge,
- Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname,
- **Beyannameler** (Proje Uygulamaya ilişkin Beyanname, Sera Proje Beyannamesi, varsa İştirakçi Beyannamesi),
- Mali durumu destekleyici nitelikte banka hesabı bilgileri, taşınmaz mal varlığına ilişkin belgeler,
- Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin **Teknik Şartname/Şartnameler** ve her bir Teknik Şartname için **bir adet imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura. (sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir.),**
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (Tapu¹⁰, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak Kira Kontratı¹¹, Tahsis Sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, Protokol vb.)

Tüzel Kişi

- Başvuru Sahibinin program ilan tarihinden sonra ilgili Aracı Kurumdan alınmış **Kredi Uygunluk Belgesi** (Başvuru Sahibinin bu belgede yer alan kredibilitesi, Başvuru dosyasında yer alan Bütçe ve Proforma Faturalara eşit ya da büyük

¹⁰ Projenin uygulanacağı yere ilişkin Tapunun birden fazla hissedara ait olması (Hisseli Tapu) halinde, proje uygulama yerinin hissedarlar arasında yasal olarak bölüştürülmüş olması ve belgelerle kanıtlanması gerekmektedir. Yasal olarak paylaşılmayan Hisseli Tapular için ise her bir hissedardan program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak muvaffakat ya da kira sözleşmesi istenecektir.

¹¹ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

olmalıdır. Aksi halde proje reddedilecektir.),

- **Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (İmza Sirküleri);** bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı,
- Başvuru Sahibinin) **Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne kaydını gösterir belge,**
- **Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname,**
- **Beyannameler** (Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, Sera Proje Beyannamesi İşletme Mevcut Durum Beyannamesi, varsa İştirakçi Beyannamesi)
- Başvuru Sahibi kuruluşun **Kuruluş Sicil Gazetesi** dâhil olmak üzere, mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını ve varsa **konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri** gösterir **güncel Sicil Gazetesi/Gazeteleri,**
- Başvuru Sahibinin programın **son başvuru tarihine kadar kurulduğunu** ve bu tarihten beri **faaliyette olduğunu** gösterir belge (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden bir ya da birkaçı) (Faaliyet Belgesi veya Oda Kayıt Belgesi sunulması durumunda bu belgenin/belgelerin program ilan tarihinden sonra alınmış olması gerekmektedir.)
- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak Başvuru Sahiplerinin son başvuru tarihine kadar **bölgeye kayıt yaptırdığını gösterir belge** (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri),
- Başvuru Sahibinin vergi dairesince onaylanmış, varsa son 2 mali yıla ait **(2019 ve 2020) Gelir Tablosu ve Bilançosu/İşletme Hesap Özeti,** yeni işletmeler için ara dönem onaylı bilanço veya hesap özeti, şahıs işletmesi ise gelir vergisi beyannamesi vb. (2020 yılı mali tablolarının vergi dairesi tarafından henüz onaylanmamış olması durumunda bilanço, gelir tablosu, mizan gibi mali tablolar YMM veya SMMM onaylı sunulabilir),
- Başvuru Sahibinin çalışan personel sayısının gösteren **Sosyal Güvenlik Kuruluşu'ndan** alınmış onaylı, **güncel** (program ilan tarihi ve sonrasında alınmış) belge veya e-Devlet Kapısı üzerinden alınmış barkotlu belge,
- Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin **Teknik Şartname/Şartnameler** ve her bir Teknik Şartname için **bir adet imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura.** (sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir.),
- Projenin uygulanacağı yerin **mülkiyet ve imar durumuna ilişkin** belge (Tapu¹²,

¹² Projenin uygulanacağı yere ilişkin Tapunun birden fazla hissedara ait olması (Hisseli Tapu) halinde, proje uygulama yerinin hissedarlar arasında yasal olarak bölüşülmüş olması ve belgelerle kanıtlanması gerekmektedir. Yasal olarak paylaşılmayan Hisseli Tapular için ise her bir hissedardan program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak muvaffakat ya da kira sözleşmesi istenecektir.

program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak Kira Kontratı¹³, Tahsis Sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, Protokol vb.)

- **Başvuru Sahibi durumuna göre sayılan belgelerden uygun düşenleri sunacaktır.**
- **E-Devlet Kapısı üzerinden alınan barkotlu belgeler Ajans tarafından kabul edilecektir.**
- **Bu belgelerin eksik olması ve verilen süre içerisinde tamamlanmaması durumunda başvuru değerlendirme aşamasında reddedilecektir.**

Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler: Aşağıda yer alan belgelerin sunulması zorunlu olmamakla birlikte, sunulması durumunda değerlendirme aşamasında Başvuru Sahibine avantaj sağlayacaktır.

- Sera Projesi,
- Yerli Malı Belgesi,
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması koşuluyla tüm yapım işlerinde teknik projeler ve keşif özetleri,
- Varsa Kapasite/Ekspertiz Raporu,
- Varsa işletme vaziyet planı, iş akış şeması,
- Varsa işletme ihracat numarası ve en son alınan sipariş belgesi ile teslimine ilişkin onaylı belgeler (Onaylı Sipariş Formu, Fatura, Gümrük Beyannamesi, Konşimento, ihracat yaptığı miktarı gösterir onaylı belge vb.),
- Şahıs işletmeleri için mali yapısını gösteren Banka Hesap Dökümü, işletme sahibinin Mal Varlığı Beyannamesi, Teminat Mektubu, İşletme Defteri vb. belgeler,
- Varsa ISO 22000, ISO, vb. belgeler,
- Varsa Tescilli Marka, Patent vb. veya bunların alımı için yapılmış başvuruları kanıtlar belgeler,
- İşletmenin faaliyet gösterdiği yere, gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin fotoğraf, broşür, kroki, iş planı, belge vb.,

Sözleşme İmzalama Aşamasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler: Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında aşağıda belirtilmiş olan belgelerin asıllarını sunmaları istenecektir.

Gerçek Kişi

- Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenen belgelerin asılları veya onaylı suretleri,

¹³ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

- Ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurulumu gerçekleştiğine dair belge,
- Projenin uygulanması ve eş finansman taahhüt edilmesine ilişkin Başvuru Sahibi tarafından sunulan imzalı onaylı taahhütname,
- Başvuru Sahibinin Sosyal Sigorta Primi ve vergi borcu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerini ve borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun yapılandırıldığına ilişkin en fazla 15 gün önce alınmış belge, kayıt veya e-Devlet Kapısı üzerinden alınmış barkotlu belge veya onaylı suretleri,
- Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla bir meblağ için herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına dair yetkili icra dairelerinden alınmış belge,
- Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans vb. belgeler,
- Küçük ölçekli yapım işleri ile altyapı işlerinde kontrolörlük ile ilgili bilgiler (Teknik Şartname veya kontrolörlük işlerinin kurumun kendi personeli tarafından yürütülmesi halinde görevli personelin Özgeçmişi, görevleri vb.),
- Projenin hazırlık ve uygulama safhası için kanunla zorunlu kılınmış;
  - Proje ile yapılacak faaliyetin niteliğine göre "ÇED gerekli değildir" kararı yâ da "ÇED olumlu" kararı yâ da yapılacak faaliyetin ÇED yönetmeliğine tabi olmadığına dair ilgili kurumdan alınacak yazı (Proje kapsamında yapılacak olan yatırım konusu ile uyumlu olması ve geçerliliği devam eden bir belge olması gerekmektedir.),
  - İnşaat Ruhsatı, Yapı Kullanım İzni, gerekli ise diğer izin ve ruhsatlar.
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (Tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak **noter tasdikli** Kira Kontratı¹⁴, Tahsis Sözleşmesi, Protokol vb.).

Ajans, gerekli gördüğü durumlarda sözleşme aşamasında ilave belgeler talep edebilir.

Tüzel Kişi

- Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenen belgelerin asılları veya onaylı suretleri,
- Başvuru Sahibinin **yetkili karar organları** tarafından alınmış, sunulan projenin uygulanmasına ve eş finansmanın taahhüt edilmesine ilişkin karar ve imzalı onaylı taahhütname,
- Başvuru Sahibinin yetkili vergi dairesinden alınmış Vergi Numarasını ve Mükellefiyet Durumunu gösterir güncel tarihli belge/yazı,
- Başvuru Sahibinin) Sosyal Sigorta Primi ve vergi borcu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerini ve borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun

¹⁴ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

yapılandırıldığına ilişkin **en fazla 15 gün önce** alınmış belge, kayıt veya e-Devlet Kapısı üzerinden alınan barkotlu belge veya onaylı suretleri,

- Ajans tarafından sağlanacak **destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla** bir meblağ için herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına dair yetkili icra dairelerinden alınmış belge,
- Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler,
- Küçük ölçekli yapım işleri ile altyapı işlerinde kontrolörlük ile ilgili bilgiler (Teknik Şartname veya kontrolörlük işlerinin kurumun kendi personeli tarafından yürütülmesi halinde görevli personelin Özgeçmişi, görevleri vb.),
- Projenin hazırlık ve uygulama safhası için **kanunla zorunlu kılınmış;**
  - Proje ile yapılacak faaliyetin niteliğine göre "ÇED gerekli değildir" kararı ya da "ÇED olumlu" kararı ya da yapılacak faaliyetin ÇED yönetmeliğine tabi olmadığına dair ilgili kurumdan alınacak yazı (Proje kapsamında yapılacak olan yatırım konusu ile uyumlu olması ve geçerliliği devam eden bir belge olması gerekmektedir.),
  - İnşaat Ruhsatı, Yapı Kullanım İzni, gerekli ise diğer izin ve ruhsatlar.
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (Tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak **noter tasdikli** Kira Kontratı¹⁵, Tahsis Sözleşmesi, Protokol vb.).

Ajans, gerekli gördüğü durumlarda sözleşme aşamasında ilave belgeler talep edebilir.

- **Belgeler, noter veya belgeyi düzenleyen yetkili kurum/kuruluş tarafından tasdik edilebileceği gibi, aslı Ajans'a ibraz edilmek şartıyla "Aslı Görülmüştür" şerhi düşülerek Ajans tarafından da tasdik edilebilecektir.**
- **Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren 15 işgünü içinde KAYS'a yüklenen evrakların asıllarını veya onaylı suretlerini Ajansa teslim eder. Süresi içerisinde söz konusu belgeleri teslim etmeyen Başvuru Sahipleri ile sözleşme imzalanmaz.**

2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacak?

Başvurular, ilgili Aracı Kuruma ve Ajans'a olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Başvuru Sahibi programın ilan tarihinden sonra aşağıda yer alan Aracı Kuruluş şubesine başvurarak Kredi Uygunluk Belgesini alır.

¹⁵ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

Başvuru belgeleri arasında, imzalı ve kaşeli Kredi Uygunluk Yazısı bulunmayan veya kredi talebi henüz sonuçlandırılmamış başvurular için projenin teslim tarihine kadar ilgili aracı kuruluşa kredi uygunluk başvurusunda bulunduğunu belgeleyemeyen Başvuru Sahiplerinin başvuruları, Ön İnceleme aşamasında reddedilir. Kredi Uygunluk Yazısı yerine ilgili aracı kuruluştan verilen Kredi Uygunluk Başvuru Yazısı ile Ajansa başvuran Başvuru Sahiplerinin kredi uygunluk talepleri, uygulama protokollerinde belirtilen süre içerisinde sonuçlandırılarak kredi talebi uygun görülenler Ajansa bildirilir. Kredi uygunluk talepleri olumsuz sonuçlanan başvurular, Teknik ve Mali Değerlendirme sürecine alınmaz ve reddedilir. Yararlanıcıların mali yönetim risk ve kapasitelerine ilişkin kredibilite değerlendirmesi, ilgili Aracı Kuruluş tarafından kendi mevzuat ve uygulamaları çerçevesinde yapılır.

Bu programa yönelik Kredi Uygunluk Belgesi almak için başvuru yapılabilecek şube, Antakya Vakıf Katılım Şubesi'dir. Antakya Vakıf Katılım Şubesi adresi aşağıda yer almaktadır.

(Nasıl gideceğinizi mobil cihazınızda görmek için QR Kodu okutunuz.)

**Hatay Antakya
Vakıf Katılım Şubesi**

Haraparası Mah. Yavuz Sultan
Selim Cad. No: 25/B, 31060
Antakya/HATAY

**Kahramanmaraş
Vakıf Katılım Şubesi**

Trabzon Blv. No:52,
Yeni Şehir, 46100
Merkez/Kahramanmaraş

**Osmaniye
Vakıf Katılım Şubesi**

İstiklal, Cevdet Sunay Cad.
No:21/A,80020
Merkez/Osmaniye

Aracı Kurum tarafından kredibilite değerlendirmelerinin program başvuru süresi içerisinde sonuçlandırılabilmesi için, başvuru rehberinde belirtilen Destekleyici Belgeler ile 11 Haziran 2021 tarihine kadar Aracı Kuruma başvurulması Başvuru Sahibinin yararınadır.

Alınan Kredi Uygunluk Belgesinin ardından, Ajans tarafından yapılacak teknik değerlendirmeye esas teşkil eden Başvuru Formu ve Ekleri doldurulur. Potansiyel Başvuru Sahipleri Başvuru Formu ve Eklerini program ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapmak zorundadır. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır. Başvuruların kabulü, programın ilanından **10 iş günü** sonra başlar.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın, proje hazırlama ve uygulama konusunda danışmanlık hizmeti sağlayan firma ve kişilerle bir bağı yoktur. Bu konuda Ajans ile bağına referans gösteren kişi ve firmalara itibar etmeyiniz.

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen Taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütname Başvuru Sahibi tarafından Islak İmzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde aşağıdaki adrese teslim edilir.

"Taahhütname" Proje başvurusu elektronik olarak tamamlandığında, KAYS üzerinden oluşturulup E-İmza ile imzalanan ya da Islak İmzalı olarak Ajansa teslim edilen belgeyi ifade etmektedir. Bu Taahhütname, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname ile karıştırılmamalıdır.

(Nasıl gideceğinizi mobil cihazınızda görmek için QR Kodu okutunuz.)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
Genel Sekreterliği

Haraparası Mah.
Tabakhane Sok. No:20
Antakya/HATAY

Kahramanmaraş
Yatırım Destek Ofisi

Yenişehir Mah.
74.002. Sok. No:3
Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ

Osmaniye
Yatırım Destek Ofisi

Rauf Bey Mah. Adnan Menderes
Bulv. 9546 Sk. No:70
Merkez/Osmaniye

Bu durumda Taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir Alındı Belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen Taahhütnameler reddedilecektir.

- *Proje başvuruları elektronik ortamda (KAYS üzerinden) gerçekleştirilecektir. Başvuru Formu ve Destekleyici Belgelerin **matbu halleri elden, postayla ya da kargoyla Ajansa teslim edilmeyecektir.***
- *Yalnızca Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütname Başvuru Sahibi tarafından **Islak İmzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilecektir.***

Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda ve Başvuru Rehberinin Ön İnceleme başlığında yer alan **kontrol listelerinden kontrol etmelidirler. Tam olmayan başvurular reddedilecektir.** Başvuru sırasında ayrıca şu hususlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir.

- Başvuru Formu ve eklerinin asıl formatına bağlı kalınarak elektronik ortamda KAYS üzerinden Türkçe olarak hazırlanması gerekmektedir.
- Başvurular sadece Başvuru Formu, ekleri ve Destekleyici Belgeler üzerinden değerlendirileceğinden, Başvuru Formu ve ek belgelerinin mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurulması gerekmektedir.
- Başvuruya ilişkin sunulacak onaylı diğer belgelerin (kurumlardan alınacak belgeler) başvuru konusu ile ilişkili, okunur, anlaşılır ve anlamlı belgeler olması gerekmektedir.

2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Aracı Kurum tarafından kredibilite değerlendirmelerinin program başvuru süresi içerisinde sonuçlandırılabilmesi için, başvuru rehberinde belirtilen Destekleyici Belgeler ile **11 Haziran 2021** tarihine kadar Aracı Kuruma başvurulması Başvuru Sahibinin yararınadır.

KAYS üzerinden başvuruların alınması için son tarih **07 Temmuz 2021 Saat 23.59'dur.** Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması için veya E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütnamenin Başvuru Sahibi tarafından Islak İmzalı olarak elden veya posta yoluyla teslimi için son tarih **14 Temmuz 2021 saat 17.00'dir.** Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmeler dikkate alınmayacaktır.

2.2.4 Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, başvuruların alınması için belirlenen son tarihten 20 gün öncesine kadar, teklif çağrısının referans numarasını açık bir şekilde belirterek, aşağıdaki elektronik posta adresine ya da faks numarasına gönderebilirsiniz. Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihini müteakip en geç 10 (on) gün içerisinde Ajans internet adresinde **Sıkça Sorulan Sorular (SSS) bölümü altında** yayınlanacaktır. Bu şekilde tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi SSS aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de duyurulacaktır. Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgiler Ajans tarafından sağlanacaktır. **SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiç bir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.**

İnternet Adresi
www.dogaka.gov.tr

E-posta Adresi
pyb@dogaka.gov.tr

Faks
0 (326) 225 14 52

**Başvuruların Değerlendirilmesi
ve
Sonuçlandırılması**

2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajans gözetim ve koordinasyonunda, Değerlendirme Komitesi tarafından incelenip değerlendirilecektir. Başvuru Sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir.

Proje başvurularının sunulması için **Aracı Kurum onaylı Kredi Uygunluk Belgesi** alınması gerekmektedir. Onaylı Kredi Uygunluk Belgesi bulunmayan başvurular Teknik ve Mali Değerlendirme aşamasına alınmayacaktır.

Değerlendirme süreci, Ajans Uzmanları tarafından gerçekleştirilen **Ön İnceleme** ve Değerlendirme Komitesi tarafından yürütülen **Teknik ve Mali Değerlendirme** olmak üzere iki temel aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar ile birlikte Ajans Genel Sekreterliği tarafından gerekli görülmesi halinde **Ön İzleme ve Bütçe Revizyonu** çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Süreç, Yönetim Kurulu tarafından yapılan **Nihai Onay/Ret** değerlendirmeleri sonucunda destek almayı hak eden projelerin belirlenmesi ile tamamlanmaktadır.

2.3.1 Ön İnceleme

Yalnızca zamanında tamamlanan projeler Ön İncelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında **Başvuru Sahibinin ve proje konularının** başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden Ön İnceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.
- Ajans Ön İnceleme ve değerlendirme sürecinde, Başvuru Sahibinden Başvuru Formu ve Destekleyici Belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin Başvuru Sahibinin yetkili temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekâletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Diğer taraftan Ajans başvuru rehberinde, Başvuru Formu dışında bazı bilgi ve belgelerin sunulmasının zorunlu olması yahut onay gerektiren işlem olması halinde yetkili makamlardan alınan onayın başvuru aşamasında sunulması gibi ek kriterler belirleyebilir. Böyle durumlarda tanımlanan ek kriterlerin yerine getirilmemesi projenin Ön İnceleme aşamasında reddedilmesine yol açar. Bunun dışında Ajans değerlendirme sürecini etkilemeyeceğini düşündüğü belgeleri Ön İnceleme ve değerlendirme aşamalarının herhangi bir zamanında

Başvuru Sahibinden talep edebilir. Başvuru Sahibi, Ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında Ajansa sunmak zorundadır. Talep edilen bilgi ve belgeleri Ajans tarafından başvuru rehberinde belirlenen zamanda sunmayan Başvuru Sahiplerinin başvuruları reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projeler, bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun Ön İncelemede elenmiş kabul edilir.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

Başvuru Formu ve ekleri haricindeki Destekleyici Belgeleri eksik olan ve/veya hatalı yüklemiş olan Başvuru Sahiplerine **5 iş gününü geçmemek kaydıyla** ek süre verilir. Bu süre içerisinde söz konusu eksikliklerin giderilememesi halinde bu başvurular teknik ve mali değerlendirme sürecine alınmaz. **Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi** eksik olan ya da uygun doldurulmayan başvurular eksik evrak bildirimi yapılmaksızın elenir.

Tablo 5. Ön İnceleme Evrak Kontrol Listesi

Kriterler	Evet	Hayır	Geçerli değil	Eksik Belge
1. Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi standart formata uygun ve Türkçe olarak KAYS'ta hazırlanmıştır.				
2. Başvuru KAYS üzerinden elektronik olarak tamamlanmasından sonra KAYS üzerinden oluşturulan Taahhütname, yetkili kişi/kişiler tarafından E-İmza ile imzalanmış ya da ıslak imzalı olarak Ajansa teslim edilmiştir.				
3. Başvuru Sahibinin ilgili Aracı Kurumdan aldığı Kredi Uygunluk Belgesi (Başvuru Sahibinin bu belgede yer alan kredibilitesi, başvuru dosyasında yer alan Bütçe ve Proforma Faturalara eşit ya da büyük olmalıdır.) sunulmuştur.				
4. Başvuru Sahibi Gerçek Kişi ise T.C. Kimlik Numarasını gösterir Nüfus Cüzdanı Fotokopisi sunulmuştur.				
5. Başvuru Sahibi Gerçek Kişi ise İmza Beyannamesi sunulmuştur.				
6. Başvuru Sahibi Gerçek Kişi ise Özgeçmişi sunulmuştur.				
7. Başvuru Sahibi Gerçek Kişi ise mali durumu destekleyici nitelikte banka hesabı bilgileri, taşınmaz mal varlığına ilişkin belgeler sunulmuştur.				
8. Başvuru Sahibinin Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne kaydını gösterir belge sunulmuştur.				

9. <i>Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (İmza Sirküleri); bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibi ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa, ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı sunulmuştur.</i>				
10. <i>Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname doldurulmuş, matbu hali Başvuru Sahibi kuruluşun en üst yetkilisi veya yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış olarak taranıp KAYS'a yüklenmiştir.</i>				
11. <i>Beyannameler (Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, Sera Proje Beyanamesi, varsa İşletme Mevcut Durum Beyannamesi, varsa İştirakçi Beyannamesi) doldurulmuş, matbu hali Başvuru Sahibi kuruluşun en üst yetkilisi veya yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış olarak taranıp KAYS'a yüklenmiştir.</i>				
12. <i>Başvuru Sahibi işletmenin Kuruluş Sicil Gazetesi dâhil olmak üzere, mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını ve varsa konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri gösteren güncel Sicil Gazetesi/Gazeteleri sunulmuştur.</i>				
13. <i>Başvuru Sahibinin programın son başvuru tarihine kadar kurulduğunu vebu tarihten beri faaliyette olduğunu gösterir belge (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri) sunulmuştur. (Oda Kayıt Belgesi veya Faaliyet Belgesi sunulması durumunda belgenin, program ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir. Geçici Faaliyet Belgesi dâhildir.)</i>				
14. <i>Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak Başvuru Sahiplerinin son başvuru tarihine kadar bölgeye kayıt yaptırdığını gösterir belge (Sicil gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri) sunulmuştur.</i>				
15. <i>Başvuru Sahibinin vergi dairesince onaylanmış, varsa son 2 mali yıla ait (2019 ve 2020) gelir tablosu ve bilançosu/işletme hesap özeti, yeni işletmeler için ara dönem onaylı Bilanço veya Hesap Özeti, şahıs işletmesi için ise Gelir Vergisi Beyanamesi vb. sunulmuştur</i>				
16. <i>Başvuru Sahibinin çalışan personel sayısını gösteren Sosyal Güvenlik Kuruluşu'ndan alınmış onaylı, güncel (program ilan tarihi ve sonrası alınmış) belge veya e- devletten alınan belge sunulmuştur.</i>				
17. <i>Projenin tüm maliyet kalemlerine ilişkin Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için bir adet imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura sunulmuştur (Sunulan proforma faturadaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir).</i>				

18. Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (Tapu16, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak Kira Kontratı17, Tahsis Sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, Protokol vb.)

Ön inceleme kapsamında **uygunluk kontrolü** gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin ve projelerin bu rehberde belirtilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

Tablo 6. Ön İnceleme Uygunluk Kontrolü Listesi

Kriterler	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi uygundur.		
2. Başvuru Sahibi, (Ajansla daha önceki yıllarda destek sözleşmesi imzalamış ise) proje uygulama döneminde değildir ve sözleşmenin sona erdiği tarihi izleyen 1 yıllık süre içerisinde Ajansa yeniden başvurmamıştır.		
3. Başvuru Sahibi programın son başvuru tarihine kadar kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyettedir.		
4. Başvuru konusu uygundur. (Başvuru konusu Rehberin, "Uygun Olmayan Proje Konuları ve Faaliyetler" başlığında sayılan maddeler kapsamında değildir.).		
5. Başvuru, rehberde belirtilen limitler dâhilindedir (asgari azami proje bütçesi, proje uygulama süreleri vb.).		
6. Başvuru Sahibinin Kredibilitesi uygundur (Kredi Uygunluk Belgesi proje bütçesine eşit ya da büyük olmalıdır).		
7. Proje Bütçesi ile Proforma Faturalar uyumludur (Bütçe kalemleri ilgili proformalara eşit olmalıdır).		
8. KAYS'a yüklenen bütün belgeler geçerlidir. ¹⁸		

Sadece Ön İncelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

¹⁶ Projenin uygulanacağı yere ilişkin Tapunun birden fazla hissedara ait olması (Hisseli Tapu) halinde, proje uygulama yerinin hissedarlar arasında yasal olarak bölüşülmüş olması ve belgelerle kanıtlanması gerekmektedir. Yasal olarak paylaşılmayan Hisseli Tapular için ise her bir hissedardan program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak muvaffakat ya da kira sözleşmesi istenecektir.

¹⁷ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

¹⁸ Geçerli Belge: hukuken tanımlanan şekil şartlarına uygun, okunaklı ve anlaşılır, yetkili tarafından düzenlemiş, kaşelenmiş/imzalanmış/barkotlu ve bu program kapsamında talep edilen evraklardır.

2.3.2 Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan Değerlendirme Tablosundaki kriterlere göre KAYS üzerinden Değerlendirme Komitesi tarafından Gizlilik ve Tarafsızlık Sözleşmesi çerçevesinde değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuru sahibinin işletme kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgiliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır.

Değerlendirme Tablosu, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, belirlenen aralıklarda puanlar verilecektir. Azami puanı 5 olan örnek için puanlama usulü, aşağıda gösterilmiştir.

1 = Çok Zayıf

2 = Zayıf

3 = Orta

4 = İyi

5 = Çok İyi

Proje tekliflerinin destek almaya hak kazanabilmesi için 100 puan üzerinden **65 puan** olan toplam başarı puanına ek olarak, değerlendirme tablosunun ilk iki bölümünde incelenen İşletme Kapasitesi bölümünden 30 puan üzerinden en az **18 puan**, İlgililik bölümünden de 35 puan üzerinden en az **21 puan** alması koşulu aranacaktır.

Bu değerlendirmenin sonunda, **100 puan üzerinden 65 ve üzerinde puan** alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen teklif çağrısının toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başarılı projeler, aşağıdaki kriterlere göre olarak sıralanır.

- İlk kriterde eşitlik olması halinde, öncelikle ilgililik bölümü için Değerlendirme Komitesi Üyelerinin verdikleri puanların ortalamasına göre sıralama yapılır.
- Birinci kriterde eşitlik olması halinde, İşletme kapasitesi bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır.
- İlk 3 kriterde de eşitlik olması halinde, başvuru tarihi ve saati esas alınır.

Tablo 7. Değerlendirme Tablosu

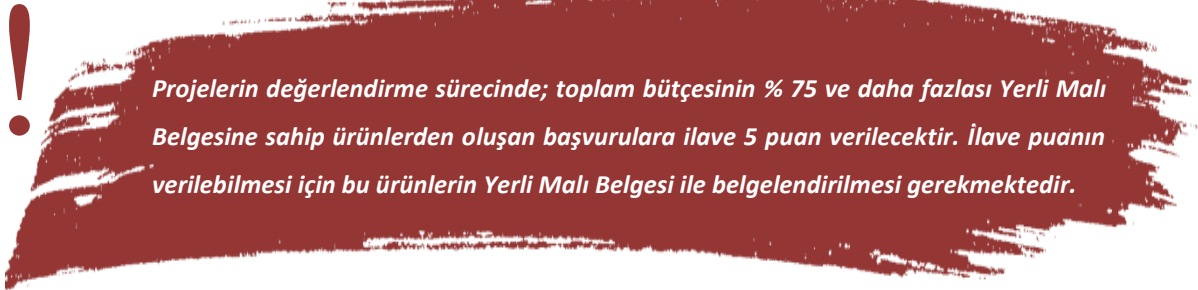
Bölüm	Puan
1. İşletme Kapasitesi	30
1.1 Başvuru Sahibi yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (Proje Konusu ve Proje Faaliyetleri hakkında teknik bilgi ve tecrübe düzeyi dikkate alınacaktır.)	15
1.2 Başvuru Sahibi yeterli işletme Yönetim Kapasitesine sahip mi? (Personel, Ekipman ve Proje Bütçesini idare edecek bilgi ve beceri düzeyi dâhil olmak üzere kurumsal kapasite dikkate alınacaktır.)	15
2. İlgililik	35

2.1 Proje, teklif çağrısının amaç ve öncelikleriyle ne kadar ilgili?	10
2.2 Proje çilek, kesme çiçek, muz, tropikal meyve-sebze ya da fide-fidan üretimine yönelik mi?	5
2.2. Programla uyumlu özel katma değer unsurlarına yer veriliyor mu? (Her unsur için 1 puan verilecektir.) <ul style="list-style-type: none"> ● Üretimde sertifikalı tohum, fide- fidan kullanılacak mı? ● Aynı işletmeye ait bütünleşik sera alanı 10 da. ve üzerine çıkıyor mu? ● Proje ithalat bağımlılığının azaltılmasına ya da ihracatın artırılmasına yönelik mi? ● Kayıtlı istihdam artışı sağlıyor mu? ● Mevcut veya yeni kurulacak seralarda teknoloji ve/veya kalite artışı sağlıyor mu?	5
2.3 Proje, Bölgenin ve İlçenin ihtiyaç ve sorunları ile ne kadar ilgili? <ul style="list-style-type: none"> ● Başvuru Sahibinin sorun ve ihtiyaçları, Bölgenin ve İlçenin sorun ve ihtiyaçlarını yansıtıyor mu? ● Bu sorun ve ihtiyaçların çözüme kavuşturulması, Bölgeye ve İlçeye katma değer sağlayacak mı?	10
2.4 Başvuru Sahibi daha önce DOĞAKA'dan mali destek aldı mı? (Daha önce destek almayan Başvuru Sahipleri için 5 puan, daha önce destek alan Başvuru Sahipleri için 1 puan verilir.)	5
3. Sürdürülebilirlik	20
3.1 Projenin somut bir etki doğurması bekleniyor mu? (Etkilenen işletme sayısı, faaliyetin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, sosyal faydalar, teşvik edilen yeni sermaye yatırımları, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler vb. dâhil olmak üzere)	5
3.2 Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte mi? (Proje sonuçlarının daha geniş alanları etkilemesi ile katma değer yaratacak çarpan etkisi oluşturması dâhil olmak üzere, içinde bulunduğu sektöre veya yan sektörlerle pozitif etkisi olacak mı?)	5
3.3 Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? <ul style="list-style-type: none"> ● Mali Boyut: Faaliyetler proje sona erdikten sonra nasıl finanse edilecek? ● Kurumsal Boyut: İşletme tarafından proje sona erdikten sonra da faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi beklenmekte mi? ● Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu?	10
4. Bütçe ve Maliyet Etkinliği	15
4.1 Tahmini Maliyetler ile Beklenen Sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	5

4.2 Yapılması öngörülen harcamalar gerçekçi ve projenin uygulanması için gerekli mi?	
<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Yapılacak yatırım ile harcamalar orantılı mı?</i> ● <i>Yapılacak yatırım ile yatırımın getirisi orantılı mı?</i> ● <i>Öngörülen maliyet kalemleri projenin amacına hizmet ediyor mu?</i>	10
Toplam Puan	100

Değerlendirme tablosu dikkate alındığında **aşağıdaki özellikleri taşıyan başvurular diğer başvurulara göre daha yüksek puan** alacaktır.

- Teklif çağrısının amaç ve önceliklerine hizmet eden,
- Üretimde sertifikalı tohum, fide- fidan kullanılan,
- Çilek, kesme çiçek, muz, tropikal meyve-sebze ya da fide- fidan üretimine yönelik olan,
- Mevcut veya yeni kurulacak seralarda teknoloji ve/veya kalite artışı sağlayan,
- Proje sonucunda 10 dekar ve üzerinde sera yatırımı olan,
- İthalat bağımlılığının azaltılmasına ya da ihracatın artırılmasına yönelik olan,
- Kayıtlı istihdam artışı sağlayan başvurular.
- Daha önce DOĞAKA'dan destek almayan Başvuru Sahiplerine ait başvurular.

2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1 Bildirimin İçeriği

Başvuru Sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır.

- Taahhütname son başvuru tarihinden sonra alınmıştır.
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir.
- Başvuru Sahibi uygun değildir.
- Başvuru Sahibinin Kredibilitesi yeterli değildir.

- Başvuru dosyasında yer alan Proforma Faturalar toplamı sunulan bütçeden yüksektir.
- Proje uygun değildir. (Örneğin, teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, başvuru konusunun uygun olmaması vb.)
- Proje konusu Programla yeterince ilgili değildir.
- Başvuru Sahibinin İşletme Kapasitesi yeterli değildir.
- Proje teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır.
- Talep edilen Destekleyici Belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir.
- .....(Bu Rehberde bulunan başka bir kritere uyulmamıştır.)

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında Başvuru Sahiplerini bilgilendirmek için **Ajansın planladığı zaman 2021 yılı Ağustos ayıdır.** Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

**Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile
Sözleşme İmzalanması
ve
Proje Uygulama Koşulları**

2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Ajans desteklenecek projelerin, Başvuru Formu ve ekleri ile başvuru rehberinde belirtilen Destekleyici Belgelerin aslı veya onaylı suretini Başvuru Sahiplerinden talep eder. Başvuru Sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren **15 işgünü içinde** söz konusu belgeleri Ajansa teslim eder. Süresi içerisinde **söz konusu belgeleri teslim etmeyen Başvuru Sahipleri ile sözleşme imzalanmaz.**

Başvuru Sahibinin gerekli bilgi ve belgeleri sunmasını takiben **en geç 5 işgünü** içinde Başvuru Sahibi sözleşme imzalamaya davet edilir. Yapılacak yazılı bildirim müteakip **en geç 10 işgünü** içinde sözleşme imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere Ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya Ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan Başvuru Sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Aynı süre içerisinde mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren Başvuru Sahiplerine **10 günlük ilave süre** tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da Başvuru Sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan Başvuru Sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Ajans ile imzalanan sözleşmenin ardından, Yararlanıcı ile Aracı Kurum arasında sözleşme imzalanır. Ajansla sözleşme imzalamayan Yararlanıcılar, Finansman Desteği kapsamında Aracı Kurum ile sözleşme imzalayamaz. Aracı kurum ile imzalanacak sözleşme Aracı Kurumun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilir.

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Desteklenmeyecek projelerin sahiplerine, **Ajansın nihai kararını müteakip 10 gün içerisinde** desteklenmeme gerekçeleriyle birlikte yazılı tebligatta bulunulur.

2.5.1 Kesin Destek Tutarı

Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır.

Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve Yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

2.5.2 Hedeflerin Gerçekleştirilememesi

Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

Desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde destek durdurulur. Bu durumda Yararlanıcıya, düzeltme için Ajans tarafından **30 iş gününü** geçmemek üzere bir süre verilebilir.

Düzeltilme süresinin verilmesi faydalı görülmez veya verilen süre sonunda durumda bir düzelme olmazsa sözleşme feshedilir. Sözleşmenin feshi halinde yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şart Yararlanıcıdan tahsil edilir ve suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak savcılığa suç duyurusunda bulunulur. Bu şekilde sözleşmesi feshedilen Yararlanıcılar ile projenin yürütülmesinde görev alan ve ağır kusuru sebebiyle projenin iptaline neden olan kişiler, destek almak için **5 yıl süreyle** Ajanslara başvuramaz. Bu süre sonunda bunlara destek verilebilmesi, Ajansa olan bütün borçlarını ödemiş olmalarına bağlıdır.

- **Mücbir sebepler hariç olmak üzere, tüm bütçe kalemlerinin uygulanması ve performans göstergelerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yerine getirilmeyen her bir bütçe kalemi ve performans göstergesi için Ajans destek miktarından kesinti yapma hakkını saklı tutar. Bu duruma ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.**
- **Ayrıca imzalanmış olan sözleşmenin Yararlanıcı kusuru nedeniyle feshedilmesi halinde Ajansın o tarihe kadar ödemiş olduğu destek tutarı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu durumda ayrıca yasal temerrüt faizinin en az 1 veya en fazla 2 katı olmak üzere cezai yaptırım uygulanır. Sözleşmenin feshi ile ilgili yaptırımlara ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.**

2.5.3 Sözleşmenin Değiştirilmesi

Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir. Sözleşme değişikliklerinde, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'ndeki ilkelere riayet edilir.

2.5.4 Raporlar

Proje faaliyetlerinin yapıldığına dair nihai rapor, proje uygulama süresinin bitimini müteakip en geç kırk beş gün içinde aracı finansal kuruluşun mali açıdan uygun görüşünü içerecek şekilde Yararlanıcı tarafından Ajansa sunulur. Ajans gerekli gördüğü durumlarda, ilgili aracı kuruluştan ve Yararlanıcıdan projeye ilişkin bilgi ve rapor isteyebilir. Ajansa yapılan bütün raporlamalarda resmi yollardan imzalı ve yazılı olarak teslim edilen veya gönderilen raporlara ve bunların Ajans kayıtlarına geçtiği tarihlere itibar olunur. Ayrıca, Ajans, ilgili aracı kuruluştan, destek verilen projelere ilişkin güncel bilgileri düzenli aralıklarla tesis edilecek elektronik sisteme işlemesini talep eder ve bu kayıtların güncelliği ve doğruluğunu uygun aralıklarla kontrol eder veya ettirir.

2.5.5 Ödemeler

Finansman Desteğine ilişkin ödemeler, hiçbir surette Ajans tarafından doğrudan Yararlanıcıya yapılamaz. Bu kapsamda gerek Ajanstan aracı kuruluşa gerek aracı kuruluştan Yararlanıcıya yapılacak ödemeler, Ajansın mali yapısı, kaynak kullanım etkinliği ve aracı kuruluşun işleyiş ve masraflara ilişkin teklifi gibi hususlar göz önünde bulundurularak Ajans ile ilgili aracı kuruluş arasında yapılan Protokol hükümleri çerçevesinde ilgili aracı kuruluşlar üzerinden gerçekleştirilir.

Ajans Desteği, Yararlanıcı tarafından yapılacak 3'er aylık kredi taksit ödemelerinde, her bir taksit ile ilgili hesaplanacak katkı payı tutarının ödenmesi şeklinde gerçekleştirilecektir.

2.5.6 Projeye Ait Kayıtlar

Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması sona erdikten **en az 10 yıl süreyle** saklanmalıdır.

2.5.7 Denetim

Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında Yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekânlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

2.5.8 Tanıtım ve Görünürlük

Yararlanıcılar ve Alt Yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.dogaka.gov.tr) yayınlanan "Tanıtım ve Görünürlük Rehberine" uygun olarak gerekli önlemleri alır.

2.5.9 Satın Alma İşlemleri

Projeler kapsamındaki satın alma usulleri konusunda Proje Uygulama Rehberi hükümleri uygulanmaz. Proje kapsamında yapılacak tüm satın almalar Aracı Kuruma vekâleten Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilecektir.

2.5.10 Proje ile Sağlanan Tesis ve Ekipmanların Mülkiyeti

Finansman Desteği programı kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları Yararlanıcıya aittir. Sözleşme kapsamında sağlanan tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemeler üzerinde kredi borcu sona ermeden üçüncü kişi lehine aynı ya da şahsi hak tesis edilemez, aksi halde sözleşmenin ilgili yaptırım maddeleri uygulanır.

Ekler

Kod	Evrak
EK A	<i>Başvurumu KAYS üzerinden nasıl yapacağım?</i>
EK B	<i>Proje Düzeyi Performans Göstergeleri</i>
EK C	<i>Başvuru Esnasında Sunulacak Belgeler</i>
EK D	<i>İştirakçi Beyannamesi</i>
EK E	<i>Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname</i>
EK F	<i>İşletme Mevcut Durum Beyannamesi</i>
EK G	<i>Sera Proje Beyannamesi</i>
EK H	<i>Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname</i>

EK A - Başvurumu KAYS Üzerinden Nasıl Yapacağım?

KAYS üzerinden başvuru yapılırken izlenecek adımlar aşağıda listelenmektedir:

Birinci Adım www.dogaka.gov.tr adresinden de ulaşabileceğiniz Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'ne (KAYS) giriniz. (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>) Açılan sayfada “Kullanıcı Giriş” linkine tıklayınız ve çıkan formu doldurunuz.

İkinci Adım “Kullanıcı Giriş” linkine tıkladığınızda E-Devlet Kapısına yönlendirileceksiniz. T.C. Kimlik No ve E-Devlet şifrenizi¹⁹ giriniz ve “Sisteme Giriş Yap” butonuna tıklayınız.

¹⁹ E-Devlet kaydınız yok ise e-Devlet şifrenizi içeren zarfınızı PTT Merkez Müdürlüklerinden, şahsen başvuru ile üzerinde T.C. Kimlik numaranızın bulunduğu kimliğinizi ibraz ederek temin edebilirsiniz.

Üçüncü Adım T.C. Kimlik No ve E-Devlet şifrenizi girerek “Sisteme Giriş Yap” butonuna tıkladığınızda karşınıza bir Kayıt Formu çıkacaktır. Formun ilk alanı olan “Rolü” kısmında “Başvuru Sahibi Kullanıcısı”nı seçip ve diğer bilgilerinizi doldurunuz. Kimlik bilgilerinizin nüfus cüzdanınızdaki bilgilerle aynı olmasına dikkat ediniz. “Kaydet” tuşuna basınız.

KAYIT FORMU

Rolü: Seçiniz

Uyruğu: Seçiniz

T.C. Kimlik No: Başvuru Sahibi Kullanıcısı

Adı: Bağımsız Değerlendirici Kullanıcısı

Soyadı: Her ikisi de

Cinsiyet: ☐ Erkek ☒ Kadın

Doğum Yeri: GÜRPINAR

Doğum Tarihi:

E-Posta:

E-Posta Tekrar:

Güvenlik Kodu:

Değerlendirme süreciyle ilgili faaliyetleriniz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenen koordinasyon yetkisi kapsamında raporlanmaktadır.

📄 Kayıt Yardım Dokümanını İndir

Kaydet

Dördüncü Adım Kayıt Formunu doldurup “Kaydet” tuşuna bastığınızda “Sisteme başarıyla kaydoldunuz.” uyarısı alırsınız ve bu bilgilendirmeyi “Kapat” tuşu ile kapattığınızda aşağıdaki “Onay Kodu” penceresine yönlendirilirsiniz. Elektronik posta adresinize gelen Onay Kodunu bu alana girdiğinizde KAYS hesabınız kullanıma açılmış olacaktır.

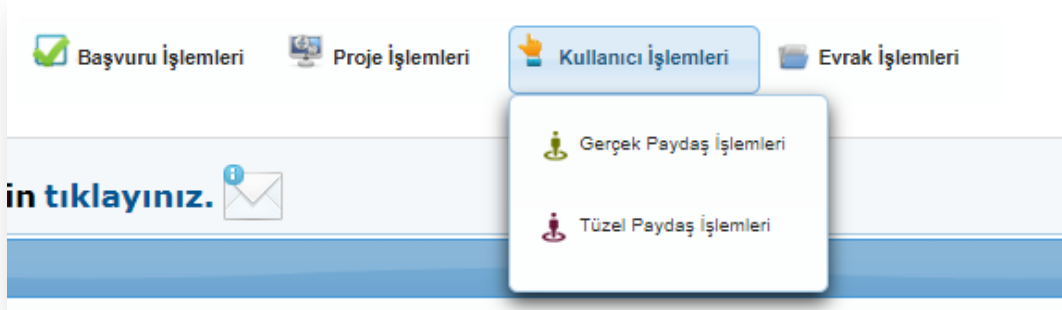

Lütfen e-posta adresinize ( ) gönderilmiş olan onay kodunu giriniz:

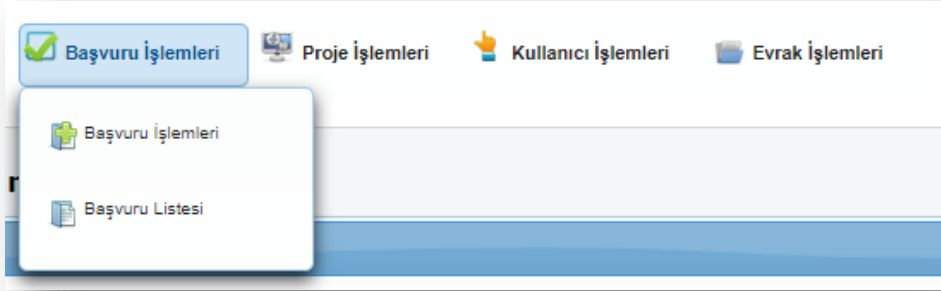
Onay Kodu:

Onayla Onay Kodunu Yeniden Gönder

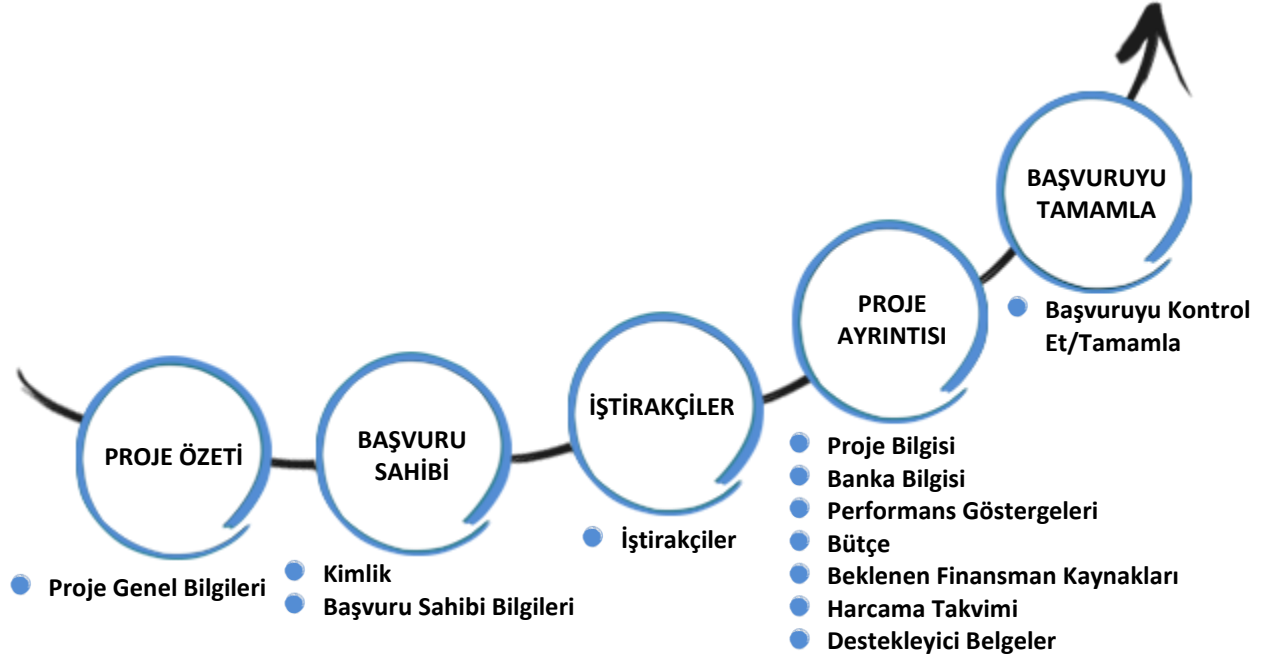
Beşinci Adım Herhangi bir ticari işletmeniz yoksa “Kullanıcı İşlemleri” menüsünden “Gerçek Paydaş İşlemleri” başlığını; herhangi bir ticari işletme, şahıs işletmesi, birlik, dernek, sivil toplum kuruluşu, kooperatif adına Başvuru Sahibi iseniz yine aynı menüden “Tüzel Paydaş İşlemleri” başlığını seçip bilgilerinizi doldurunuz.

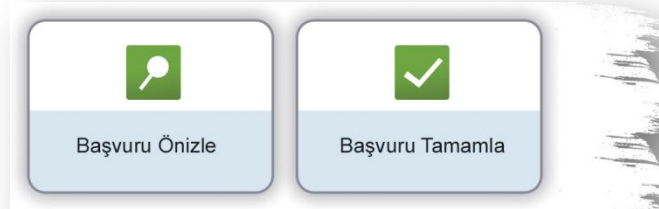
Altıncı Adım “Başvuru İşlemleri” menüsünden yine aynı adı taşıyan başlığa tıklayınız.

Bundan sonraki kısımda sistem sizi yönlendirecektir. Başvuru Formu aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır. Başvuru sahipleri, her bir bölümü dikkatlice doldurmak zorundadır.

Yedinci Adım Tüm formları doldurduktan ve destekleyici belgeleri tarayarak sisteme yükledikten sonra başvurunuzu onaylayınız.

Sekizinci Adım KAYS tarafından üretilen taahhünameyi imzalayınız. Taahhünamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhünameyi ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim ediniz.

Başvuru sahipleri, bu rehberde yer alan “Kontrol Listesi” bölümünden başvurularının eksikliği olup olmadığını kontrol etmelidirler.

EK B - Proje Düzeyi Performans Göstergeleri

Aşağıda yer alan performans göstergelerinden proje başvurusuna uygun düşenler KAYS üzerinden seçilmelidir.

Tablo 8. Proje Düzeyi Performans Göstergeleri

Sıra	KAYS Kodu	Göstergeler	Birim	Hedef Değer ²⁰
1	K1	Toplam Üretim Değeri	TL/Yıl	
2	K2	Yurt İçi Satış Tutarı	TL/Yıl	
3	K3	Yurt Dışı Satış Tutarı	TL/Yıl	
4	G1	Sürekli İstihdam	Kişi	
5	G2	Geçici İstihdam	Kişi	
6	K6	Üretim Kapasitesi	Ton,m3, Adet/Yıl	
7	K7	Üretim Miktarı	Ton,m3, Adet/Yıl	
8	K8	Makine Sayısı	Adet	
9	K11	Üretim Hattı Sayısı	Adet	
10	K56	Soğuk Hava Deposu Sayısı	Adet	
11	TK1	Yeni Ürün Türü İçin Kullanılan Arazi	Hektar	
12	TK10	Organik Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton	
13	TK11	İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton	
14	TK20	Kapasite Artışı İçin Kullanılan Toplam Arazi Büyüklüğü	Dekar	
15	TK21	Yem Bitkisi Ekilen Alan büyüklüğü	Dekar	
16	TK22	Sebze ve Meyve Üretim Alanı Büyüklüğü	Dekar	
17	TK23	Tesis Açık Alan Büyüklüğü	m2	
18	TK24	Tesis Kapalı Alan Büyüklüğü	m2	
19	TK34	Yem Bitkileri Üretim Miktarı	Ton	
20	TK38	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
21	TK39	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
22	TK40	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
23	TK41	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
24	TK42	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
25	TK43	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
26	TK45	Organik Üretim Yapan Müştebbis Sayısı	Kişi	
27	TK46	İyi Tarım Uygulaması Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Kişi	
28	TK52	Kurulan/İyileştirilen Jeotermal Sera Alanı	m2	
29	A39	Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla üretilen elektrik neticesinde tasarruf edilen fosil kaynaklı elektrik enerjisi	kWh/ Joule	
30	A48	Tasarruf edilen su miktarı	Ton/ Kg	
31	A49	Tasarruf edilen elektrik enerjisi miktarı	kWh/ Joule	
32	A50	Tasarruf edilen doğalgaz miktarı	kWh	
33	K51	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet	

Bu program kapsamında sözleşmesi imzalanmış projelerde yer alan performans göstergelerinin tamamı ya da bir kısmının yerine getirilmemesi halinde Ajans destek miktarından kesinti yapma hakkını saklı tutar. Bu duruma ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.

²⁰ Hedeflenen artış miktarını gösterir.

EK C - Başvuru Esnasında Sunulacak Belgeler

Başvurular, Başvuru Formu ve Bütçe talep edilen diğer belgeler ile birlikte KAYS üzerinden tamamlanmalıdır. Başvuru Sahipleri, aşağıda yer alan belgelerden uygun düşenleri sisteme yüklenmelidir.

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen Taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin E-İmza ile imzalanmadığı hallerde, Taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde aşağıdaki adrese teslim edilir.

Başvurunun başarılı olması durumunda, sözleşme imzalama sürecinde, tüm belgelerin asılları ile sözleşme sırasında sunulması gereken belgeler matbu olarak Ajans'a sunulmalıdır.

Tablo 9. Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Belgeler	Açıklama	Düzenleme Şekli
<i>Taahhütname</i>	Proje başvurusu KAYS üzerinden elektronik olarak tamamlandığında, yine KAYS üzerinden oluşturulup e-imza ile imzalanan ya da ıslak imzalı olarak Ajansa elden, posta ya da kargo ile teslim edilen belgedir.	Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.
<i>Kredi Uygunluk Belgesi</i>	Başvuru Sahibinin Kredibilitesini gösteren belgedir. Bu belgede yer alan tutar, Proje Bütçesi ve Proforma Faturalarda yer olan tutara eşit ya da büyük olmalıdır.	Belge için ilgili Aracı Kuruma başvuru yapıp alınacaktır. Belge daha sonra KAYS'a yüklenecektir.
<i>TC. Kimlik Numarasını Gösterir Belge (nüfus cüzdanı, Pasaport ya da Sürücü Belgesi)</i>	Başvuru Sahibi gerçek kişi olanlar içindir.	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>İmza Beyannamesi</i>	Başvuru Sahibi gerçek kişi olanlar içindir.	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Çiftçi Kayıt Sistemi ya da</i>	Başvuru Sahibi programa başvuru yapabilmek için Tarım ve Orman İl Müdürlüklerine ÇKS ya da ÖKS	Gerekli Belge temin edildikten sonra

<i>Örtü Altı Kayıt Sistemine Kaydolduğuna Dair Belge</i>	kayıtlarının olması gerekmektedir.	taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Özgeçmiş</i>	Başvuru Sahibi gerçek kişi olanlar içindir.	WORD formatında doldurulup destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname</i>	Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname	MS Word formatında doldurulup, imzalı hali taranıp destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>Beyannameler*</i>	Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, İşletme Mevcut Durumu Beyanı, Sera Proje Beyannamesi, varsa İştirakçi Beyannamesi	MS Word formatında doldurulup, imzalı hali destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>İmza Sirküleri (Gerekli olması halinde yetkilendirme kararını içeren imza sirküleri)</i>	Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge; bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin ana sözleşmesinden ve yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı	Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Güncel Faaliyet Belgesi</i>	İşletmenin aktif olarak faaliyette olduğunu gösterir belge. (Program ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir-geçici Faaliyet Belgesi dâhildir)	Gerekli Belge Ticaret ve Sanayi Odası veya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Resmi Kayıt Belgesi</i>	Başvuru Sahibi işletmenin 01.07.2020 tarihinden önce kurulduğunu gösterir resmi kayıt belgesi veya kuruluş sözleşmesi. Bölge dışından olup bölgeye yatırım yapacak işletmelerin yapacakları yatırım için son başvuru tarihine kadar yasal şubelerini kurduklarını gösterir kayıt ve tescil belgeleri	Gerekli Belge Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Sicil Müdürlükleri veya Esnaf ve Sanatkarlar Odası'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi veya Ticari Sicil Gazetesi *</i>	Başvuru Sahibinin mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını, işletme tescil tarihini ve varsa konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri güncel Ticaret Sicil Gazetesi/Gazeteleri veya Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi/ Gazeteleri	Belge Ticaret ve Sanayi Odası veya Esnaf ve Sanatkarlar Odası'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Mali Tablolar*</i>	Başvuru Sahibinin Vergi Dairesince onaylanmış son 2 yıla ait (2019, 2020 yılları) Kar Zarar Tablosu ve Bilançosu/İşletme Hesap Özeti veya yeni işletmeler için onaylı güncel Ara Bilanço, Mizan vb.	Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>SGK'ya Kayıtlı</i>	Başvuru Sahibinin çalışan personel sayısını gösteren	Belge SGK 'dan veya SGK internet

<i>Çalışan Sayısı*</i>	Sosyal Güvenlik Kuruluşundan alınmış onaylı, güncel (Program ilan tarihi ve sonrası alınmış) belge veya e-Devlet Kapısı üzerinden alınan barkotlu belge	sayfasından indirildikten sonra KAYS'a yüklenecektir.
<i>Teknik Şartname ve Proforma Fatura</i>	Projenin tüm maliyet kalemleri için Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için bir adet imzalı kaşeli güncel Proforma Fatura (Sunulan Proforma Faturalardaki rakam ile ilgili bütçe kaleminin eşit olması gerekmektedir.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Yerin Mülkiyetine ve İmar Durumuna İlişkin Belge</i>	Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (Tapu, Programın ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak Kira Kontratı ²¹ , Tahsis Sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, Protokol vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

Tablo 10. Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler

Belgeler	Açıklama	Düzenleme Şekli
<i>Sera Projesi</i>	Sera kurulumu içeren başvurular için sunulması Başvuru Sahibinin yararına olacaktır.	Gerekli Belge hazırlandıktan sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Keşif Özetleri</i>	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen Ajans destek tutarının %30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinde teknik projeler ve keşif özetleri(malzeme, metraj, keşif listesi vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Başvuru Sahibi tüzel kişiler için varsa Kapasite/Ekspertiz Raporu	Gerekli Belge ilgili kurumdan alındıktan sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa işletme Vaziyet Planı, İş Akış Şeması	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa işletme ihracat numarası ve en son alınan sipariş belgesi ile teslimine ilişkin onaylı belgeler (Onaylı Sipariş Formu, Fatura, Gümrük Beyannamesi, Konşimento, ihracat yaptığı miktarı gösterir onaylı belge vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Şahıs işletmeleri için mali yapısını gösteren banka Hesap Dökümü, işletme sahibinin mal varlığı beyanı, Teminat Mektubu, İşletme Defteri vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

²¹ İŞGEM'lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık Kira Kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

Diğer	Varsa HACCP, ISO, CE, TSE vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
Diğer	Varsa Tescilli Marka, Endüstriyel Tasarım, Patent vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
Diğer	İşletmenin faaliyet gösterdiği yere, ürettiği ürünlere ve gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin Fotoğraf, Broşür, Kroki, İş Planı, vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
Diğer	Varsa İştirakçiyeye İlişkin Belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

EK D – İştirakçi Beyannamesi

Program Adı: 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği (SERADES) Programı

Proje Adı (Başvuru Konusu): .....

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

İşbu beyanname ile yukarıda adı geçen projeye iştirakçi olarak katılacağımızı, proje teklifini okuduğumuzu ve onayladığımızı bildirir, projede belirtilen rolümüzü eksiksiz bir şekilde yerine getireceğimizi taahhüt ederiz.

YETKİLİ KİŞİ	
Adı Soyadı	
TC Kimlik No	
Kuruluşu	
Pozisyonu/ Konumu	
Tarih ve Yer	
İmza Mühür veya Kaşe	

EK E – Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname

Program Adı: 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği (SERADES) Programı

Proje Adı (Başvuru Konusu): .....

Gerçek Kişi

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Sunmuş olduğum proje başvurusunun destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurulumu gerçekleştireceğime ve projeyi ..... ili ..... ilçesi ..... ada ..... parsel ..... pafta ..... adresinde uygulayacağımı beyan ederim.

Başvuru Sahibi

İmza ve Mühür

Tüzel Kişi

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Kuruluşumuz ...../...../..... tarihinde Hatay/Kahramanmaraş/Osmaniye ilinde kurulmuş ve ...../...../..... tarihinden itibaren faaliyet göstermektedir. Yukarıda adı yazan projemiz ..... İli ..... ilçesi ..... ada ..... parsel ..... pafta ..... adresinde uygulanacaktır. Kurumumuz/Kuruluşumuz Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 26. Maddesi uyarınca, destek almaya hak kazanılması durumunda kendi adına proje hesabı açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahiptir.

Kuruluş Yetkilisi

İmza ve Mühür

EK F - İşletme Mevcut Durum Beyannamesi

Program Adı: 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği (SERADES) Programı

Proje Adı (Başvuru Konusu): .....

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

İŞLETME MEVCUT DURUM BEYANI									
Not: Aşağıdaki bilgilerin tam ve doğru olarak doldurulması, imzalı ve kaşeli olarak başvuru dosyasına eklenmesi gerekmektedir.									
İşletme Bilgileri									
İşletme Ünvanı					İşletme Türü (Ltd, Anonim, vb.)				
Oda/Ticaret Sicil No									
İşletmenin Faaliyete Geçtiği Tarih	...../...../.....			İşletme Kuruluş Tarihi		...../...../.....			
AR-GE Departmanı/Çalışmaları ve Arıtma Tesisi/Sistemi	AR-GE Departmanı/ Çalışmaları ☐ Var ☐ Yok			Arıtma Tesisi / Sistemi ☐ Var ☐ Yok					
Üretim/Satış durumu (adet, ton, kg, TL vb.)	Son 1 aylık üretim/satış		Son 3 aylık üretim/satış		Son 6 aylık üretim/satış		Son 1 yıllık üretim/satış		
İşyeri Durumu	Mevcut Arazi (m ²)			☐ Kiracı		☐ Mal Sahibi			
	Kapalı Alan (m ²)			☐ Kiracı		☐ Mal Sahibi			
İhracat yapıyorsa yılı, miktarı ve tutarı	☐ Yapmıyor	☐ Yapıyor (ise)	Ülkesi	Yılı	Miktarı (kg, ton, vb)	Tutarı (TL, Euro vb.)			
Sahip olunan sertifika ve belgeler	TSE ☐ Var ☐ Yok		ISO Belgesi (9001, 14001, 22000) ☐ Var ☐ Yok		CE Belgesi ☐ Var ☐ Yok		Radyasyon Analiz Belgesi ☐ Var ☐ Yok		
	OHSAS 18001 ☐ Var ☐ Yok		Diğer (belirtiniz)		Diğer (belirtiniz)		Diğer (belirtiniz)		
Gayri maddi hak kullanılıyorsa belirtiniz	Türü	☐ Patent	☐ Know-How	☐ Lisans	Diğer (belirtiniz)				
	Ülkesi								
Sahip Olunan Marka, Patent, Coğrafi İşaret vb									
İşletme Araç Sayısı	Servis Aracı (Adet)	Makam Aracı (Adet)		Sevkiyat Aracı (Adet)		Diğer	TOPLAM		
Yıllara Göre Kar/Zarar Durumu	Yıl	2018		2019		2020			
	Kar/Zarar	..... TL		..... TL		..... TL			
Yıllara Göre Bilanço Değerleri	Yılı	2018		2019		2020			
	Aktif yada Pasif Toplamı								
	Yıllık Satış Tutarı								
Personel Durumu (Sayı)		İşletme Ortakları ve Hisseleri			İşletmenin Ortak Olduğu Diğer İşletmeler ve Hisseleri				
Müdür		Kişi/Firma/Kurum Adı	Hissesi		Firma/Şirket Adı	Hissesi			
Müdür Yrd.									
Mühendis									
İdari Personel									
Satış									
Muhasebe									
Usta									
İşçi									
Diğer									
TOPLAM									
İşletmeye Ait Makine-Ekipman Durumu									
Adet	Adı (Cins ve Teknik Özellikleri)	Giriş Tarihi	Yerli/İthal	Kiralık/Mülk	Günlük Üretim Kapasitesi	Günlük üretim miktarı			
Başvuru Sahibi Adı Soyadı :									
İmza/ Kaşe :									

EK G – Sera Proje Beyannamesi

Program Adı: 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği (SERADES) Programı

Proje Adı (Başvuru Konusu): .....

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

İLETİŞİM BİLGİLERİ	
Firma Adı	
Firma Faaliyet Alanı	
Adı Soyadı	
Görevi//Mesleği	
Cep Telefonu	
E-posta	
Adres	

PROJE BİLGİLERİ	
Sera Alanı	
Yer /Mevkii	
Ürün Türü	
Yetiştirme Yöntemi	
Tünel Yüksekliği	
Tünel Uzunluğu	
Tünel Genişliği	
Oluk Alt Yüksekliği	

PROJE TEKNİK BİLGİLERİ

HAVALANDIRMA TİPİ

Tek Tepe ☐

Çift Tepe ☐

Tepe Havalandırma ☐

Yan Kolçak ☐

Alın Kolçak ☐

Yan Giyotin ☐

Diğer ☐

KAPLAMA MALZEMESİ

Plastik ☐

Polikarbon ☐

Cam ☐

Diğer ☐

ISITMA TÜRÜ

Odun ☐

Kömür ☐

Doğalgaz ☐

Jeotermal ☐

Güneş Enerjisi ☐

Diğer ☐

SERALARDA KULLANILACAK SİSTEMLER

Bitki Askı Telleri ☐

Isı Perdesi ☐

Sinek Tülü ☐

Elektrik Sistemi ☐

İklimlendirme
Otomasyonu ☐

Topraksız Tarım
Askı ve Yatakları ☐

Sulama ve
Gübreleme Sistemi ☐

Sisleme Sistemi ☐

Raylı Sulama Sistemi ☐

Sirkülasyon Fanları ☐

Egzost Fanları ☐

Isıtma Kazanı ☐

Fide Yetiştirme
Sehpaları ☐

Isıtma Boru ve
Ayakları ☐

Diğer Sistem
Ekipmanlar* ☐

*Diğer Sistem ve Ekipmanlar:

Başvuru Sahibi Adı Soyadı

*Diğer Açıklamalar :

İmza/Kaşe

EK H - Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname

Program Adı: 2021 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Finansman Desteği (SERADES) Programı

Proje Adı (Başvuru Konusu): .....

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin “**Destek Yasağı**” bahsini içeren 7. maddesinin 2. Fıkrası; “Ajanslar, başka bir ulusal veya uluslararası program kapsamında mali destek alan ve uygulaması devam eden proje veya faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlayamaz” hükmünü içermektedir.

Başvuru Sahibi yukarıda yer verilen hükümler gereği T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Destek Programlarına yapılan **proje başvurusu ile ilgili olarak, aynı konuda** başka bir ulusal ve/veya uluslararası hibe destekleri kapsamında (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), KOSGEB, TÜBİTAK vb.) hibe ve kredi desteği almadığını ve ileride de almayacağını taahhüt eder.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereği, destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, kamu kurum ve kuruluşlarının destekleri ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanamaz. Ayrıca, söz konusu desteklerden yararlanan yatırım harcamaları için teşvik belgesi müracaatı yapılamaz.

Taahhütname Sahibi; projenin finansmanı ile ilgili herhangi bir değişikliği derhal Ajansa bildireceğini, destek sözleşmesinin ihlali halinde, ödeme yapılmış olsa da ödenmiş olan hibe miktarının yasal faizi ile birlikte iade edilmesi de dâhil olmak üzere bütün hukuki ve cezai sorumlulukları kabul eder.

Taahhütname Sahibi; Ajansın alacaklarının tahsilinde Ajansın ilgili mevzuatı başta olmak üzere, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, İcra İflas Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 3095 sayılı Kanun hükümleri ve ilgili diğer mevzuat gereği işlem yapılacağını kabul eder.

Başvuru Sahibinin

Adı Soyadı (Varsa Ticari Unvanı) :
Tarih :
İmza :
Mühür/kaşe :

DOĞAKA
T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI
T.R. EASTERN MEDITERRANEAN DEVELOPMENT AGENCY

AJANS MERKEZİ

Yavuz Sultan Selim Cad.

Birinci Tabakhane Sk. No:20 Antakya

T: (326) 225 14 15 F: (326) 225 14 52

bilgi@dogaka.gov.tr

HATAY YATIRIM DESTEK OFİSİ

Yavuz Sultan Selim Cad.

Birinci Tabakhane Sk. No:20 Antakya

T: (326) 212 25 76 F: (326) 225 14 52

hydo@dogaka.gov.tr

KAHRAMANMARAŞ YATIRIM DESTEK OFİSİ

Yenişehir Mahallesi 74.002 Sokak No:3

Dulkadiroğlu - Kahramanmaraş

T: (344) 231 14 17-18 F: (344) 231 17 18

kydo@dogaka.gov.tr

OSMANİYE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Raufbey Mah. 9546 Sk.

Ticaret Sanayi Odası Binası Kat : 3 Merkez - Osmaniye

T: (328) 888 00 00 F: (328) 888 00 01

oydo@dogaka.gov.tr

www.dogaka.gov.tr

